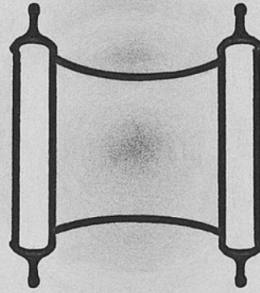

בס"ד

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמַּטּוֹת

לע"נ

שמעון בן ישראל

Dedicated By:

ר' נחום אהרון & חיה

ליטשקאווסקי

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

Introduction

This majestic and deeply intricate discourse by the Mitteler Rebbe—Rabbi Dovber of Lubavitch, son of the Alter Rebbe—plumbs the depths of the soul’s inner yearning for God, the tension between infinite and finite divine expressions, and the paradoxical nature of mitzvos as both encloded in human form yet rooted in God’s unknowable essence.

Rabbi Dovber, who led the Chabad movement after the passing of his father (1812–1827), was known for his expansive style and psychological sensitivity. This maamar weaves together themes of soul-fire, divine will, self-nullification, and the mystical structure of Adam HaElyon. It begins with metaphors of the soul’s yearning as black fire and white fire, and gradually builds to a vision of mitzvos as vessels for the essential divine will that transcends all worlds—yet paradoxically expresses itself within the finite structure of halacha and human form.

And Moshe spoke to the heads of the tribes of the children of... “When a man vows a vow...” And behold, our Sages of blessed memory said: it must be that he vows with a matter of a vow specifically—that he says, “This thing is forbidden to me like a korban,” etc.

וידבר משה אל ראשי המטות לבני כו' איש כי ידר נדר כו', והנה אמרו רז"ל עד שידור בדר הנדור דוקא שיאמר דבר זה אסור עלי בקרבן כו'

And behold, our Sages said that “vows are a fence for separation,” etc. And it is known the order of levels in the teaching of Rabbi Pinchas ben Yair: separation brings to purity, and purity brings to holiness, and holiness brings to humility, and humility to fear of sin, etc.

והנה אמרו רז"ל דנדריים סניג לפרושיות כו' ונדוע בסדר המדרגות במאמר ר' פינחס בן יאיר דפרושיות מביאה לידי טהרה וטהרה מביאה [לידי] קדושה וקדושה מביאה לידי ענוה וענוה לידי יראת חטא כו'

And one must ask: Behold, fear of sin is a small matter and is called merely the beginning and entrance to Divine service, as it is written (Tehillim 111:10), “The beginning of wisdom is fear of Hashem.” So how can it say that only after all these high levels, ascending one from another up to holiness and humility, he then comes to fear of sin?

וצריך לומר דהלא יראת חטא היא מלתא זוטרתא ונקראת ראשית והתחלה בלבד בעבודת ה' כמו שכתוב ראשית חכמה יראת ה' ואיך אמר שאחר כל המדרגות הגבוהות שעלה מזו לזו עד קדושה וענוה אז יבוא לידי יראת חטא כו'

(And furthermore: it is written that humility brings to fear—yet “the heel of humility is the fear of Hashem,” that which humility made its heel, fear made its crown on the head, etc. This implies that humility is greater than all of them—even greater than fear of Hashem, which precedes wisdom, etc.)

ועוד מה שכתוב דענוה מביאה ליראה הלא עקב ענוה יראת ה' מה שעשתה ענוה עקב לסוליתא עשתה יראה עטרה לראשה כו' משמע הענוה גדולה מכלן גם (מיר"ח שקודם לתקמה כו')

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And furthermore: behold it says (Koheles 12:13), “The end of the matter, everything having been heard: fear God and keep His commandments, for this is the whole of man.” So fear is called “the end of the matter”—and yet it is written “the beginning of wisdom is fear of Hashem.” Rather, the explanation is that the end point of fear is rooted in their beginning, which is holiness and humility, etc.</p>	<p>ועוד הרי אמר סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם הרי היראה נקראת סוף דבר וכתוב ראשית חכמה יראת ה' אלא לפי שסוף דבר דיראה נעוץ בתחלתו שהיא הקדושה ונענוה כו'</p>
<p>And the beginning [of the answer]—we may explain the matter of holiness, what it is. For behold, it is known regarding the interpretation of holiness: it is a language of separation, relatively speaking—like “He shall be holy” (Vayikra 21:6), or “Do not touch Me, for I have sanctified you,” where a sanctified item is forbidden to touch—“in all sanctified things you shall not touch”—from the intensity of the separation.</p>	<p>והנה תחלה יש לומר ביאור ענין הקדושה מה הוא דהנה ידוע בפירוש קדושה לשון הבדלה בערך כמו קדוש יהיה כו' אל תגע בי כי קדשתך שהקדוש אסור בנגיעה כמו בכל קדש לא תגעו מעוץ ההבדלה כו'</p>
<p>That it is separated, set apart, and removed from all things to the extent that there is no grasp or comprehension of it at all. (And Rashi explains “You shall be holy”—you shall be separate, and it refers to separation from sexual immorality, for separation brings to purity, and purity brings to actual holiness.)</p>	<p>שמבדל ומפריש ומושלל מכל דבר מה עד שאין בו שום תפיסה והשגה כלל (ורש"י פירש קדושים תהיו מבדלים תהיו והוא על ענין הפרשות מעריות דפרושיות מביאה לידי טהרה וטהרה לידי קדושה (ממש)</p>
<p>And as it is written in the Zohar: “Kadosh is a word of separation in itself,” etc. And there are many holy ones above: Israel are holy, and the Torah is holy—but there is none holy like Hashem. That “holy” simply refers to the wisdom in Torah and mitzvos, through which the Torah and Israel are called holy.</p>	<p>וכמו שכתוב בזהר קדיש מלה בגרמיה כו' וכמה קדישין אית לעילא ישראל קדישין ואורייתא קדישא, אבל אין קדוש פה כו' דקדיש סתם הוא בהכמה שבתורה ומצות שעל ידי זה נקראת תורה וישראל קדישין</p>
<p>But the holiness of the Essence itself is higher than their holiness—and this is what it says: “You shall be holy”—could it mean like Me? Therefore it says “for I am holy,” etc. And it is written (Vayikra 22:32), “And I shall be sanctified among the children of Israel; I am Hashem who sanctifies you”—and that is what we say in the blessings over the mitzvos: “Who sanctified us with His commandments,” which is truly supreme holiness.</p>	<p>אבל קדושת העצמות ממש למעלה מקדושתם וזהו מה שכתוב קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני כו' וכתוב ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם והוא מה שאנחנו מברכים על המצות אשר קדשנו במצותיו קדושה עליונה ממש כו'</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And behold, the beginning of the blessing is what is said: “Blessed are You, Hashem our God, King of the world.” And it is known that the level of Malchus of Ein Sof is the first source of all levels of the chain of descent of the Kav and Chut, etc.</p>	<p>וְהִנֵּה תַחֲלַת הַבְּרָכָה הוּא מֵה שֶׁנֶּאֱמַר בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם וַיְדוּעַ דְּבַחֲנֵינָה מַלְכוּת דְּאֵי-סוֹף הִיא מְקוּר הָרֵאשׁוֹן לְכָל בְּחִינּוֹת הַהִשְׁתַּלְּשׁוּת דְּקוּ וְחוּט כו'</p>
<p>And this is what is said: “Singular One, Life of the Worlds, King...” And as it is said: “Your kingship is a kingship over all the worlds,” even to the last world, as it says (Tehillim 103:19): “And His kingship rules over all.”</p>	<p>וְהוּא מֵה שֶׁנֶּאֱמַר יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים מֶלֶךְ כו', וְכֵמו שֶׁכְּתוּב מַלְכוּתָהּ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים עַד עוֹלָם הָאַחֲרוֹן שֶׁנֶּאֱמַר וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה</p>
<p>And also (Tehillim 47:9), “God has reigned over nations,” which refers to the seventy princes of Nogah. And like it says (Yirmiyahu 10:7): “Who would not fear You, King of the nations,” etc.</p>	<p>וְגַם מֶלֶךְ אֱלֹקִים עַל גּוֹיִם שֶׁהֵם ע' שָׁרִים דְּנוֹגָה וְכֵמו מִי לֹא יִרְאַהּ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כו'</p>
<p>And this is why He is called “King of the World.” However, the level of this “King” in its first root is in the level of Malchus of Ein Sof, which is what arose in the primordial thought: “I shall rule,” etc.</p>	<p>וְזֶהוּ שֶׁנֶּקְרָא מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲבָל בְּחִינַת מֶלֶךְ זֶה בְּשִׁרְשׁוֹ הָרֵאשׁוֹן בְּבַחֲנֵינָה מַלְכוּת דְּאֵי-סוֹף שֶׁהוּא מֵה שֶׁעָלָה בְּמַחְשְׁבָה הַקְּדוּמָה אֲנָא אֶמְלוֹךְ כו'</p>
<p>This is because “Hashem our God” specifically—as it is said (Tehillim 106:48), “Blessed is Hashem, the God of Israel, from [this] world without end until the last world,” etc.—because Israel arose in the primordial thought.</p>	<p>זֶהוּ לְפִי שֶׁה' אֱלֹהֵינוּ דוֹקָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּרוּךְ ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם אֵי-סוֹף עַד עוֹלָם הָאַחֲרוֹן כו' לְפִי שֶׁיִּשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשְׁבָה הַקְּדוּמָה</p>
<p>And from this it arose in thought to be King over a nation—when the souls would come into bodies—and He is called “King of Israel.” And as we say: “Our Father, our King”—specifically “our King.”</p>	<p>שֶׁמִּזֶּה עָלָה בְּמַחְשְׁבָה לְהִיּוֹת מֶלֶךְ עַל עַם כְּשֶׁבָאוּ הַנְּשָׁמוֹת בְּגוּפִים וְנִקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְכֵמו שֶׁאֲמַרִים אֲבִינוּ מֶלְכֵנוּ דוֹקָא</p>
<p>And from this is drawn the concept of being “King of the World.” And this is the meaning of what Hashem desired—that He should have a dwelling in the lower realms, in Knesses Yisrael, through Torah and mitzvos in actual deed: to fulfill the commandments of the King like a king over a people, etc.</p>	<p>וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ לְהִיּוֹת מֶלֶךְ הָעוֹלָם כו' וְהוּא מֵה שֶׁנִּתְאַוָּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת לוֹ דִּירָה בְּתַתְּחוּנִים בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת בְּפִעַל מִמֶּשׁ לְקַיֵּם מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ כְּמֶלֶךְ עַל עַם כו'</p>
<p>And this is “[Hashem] our God, King of the world,” etc., as it is written (Tehillim 100:3): “For He made us and not we ourselves; we are His people and the sheep of His pasture,” etc.</p>	<p>וְזֶהוּ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם כו' וְכֵמו שֶׁכְּתוּב כִּי הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצֹאן מְרִעֵיתוֹ כו'</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>As it says (Tehillim 135:4): “For Yaakov, Hashem chose for Himself, Israel for His treasure.” And the reason this was [already] in thought before the thought of “I shall rule,” etc.</p>	<p>כי יעקב חָבַל נִחְלָתוֹ כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב פִּי יַעֲקֹב בְּחַר לוֹ יִיָּהּ יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ וְטַעַם שֶׁהָיָה בַּמַּחְשְׁבָה טָרָם שֶׁעָלָה בַּמַּחְשְׁבָה דָּאֲנָא אֶמְלוֹךְ כּו'</p>
<p>Therefore, on each and every Rosh Hashanah, there is power in Knesses Yisrael to arouse anew the will and thought of the spreading forth of Kingship—to renew the entire chain of descent.</p>	<p>וְעַל פֶּן בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה יֵשׁ בַּפֶּחַ בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל לְעִרְרַת מַחְדָּשׁ הַרְצוֹן וּמַחְשְׁבָה דְהַתְּפִשְׁטוּת הַמַּלְכוּת לַחֲדָשׁ כָּל הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת</p>
<p>For in this thought and will in the essential Kingship is drawn the source of all the vitality of the upper and lower worlds, as is known. And this is sufficient for the understanding.</p>	<p>לְפִי שֶׁבְּזוֹ הַמַּחְשְׁבָה וְרִצּוֹן בַּמַּלְכוּת עֲצָמִית נִמְשָׁךְ מְקוֹר כָּל חַיּוֹת הָעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחוֹנִים כְּנוֹדַע וְדוּ"ל</p>
<p>And behold, it is written (Yeshayahu 44:6): “I am first, and I am last; and besides Me there is no god.” And one may ask: what is the meaning of “and besides Me,” etc.? And in the Zohar it says: “‘And besides Me’—in My innermost,” etc.</p>	<p>וְהִנֵּה כְּתוּב אֲנִי רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים וְיֵשׁ לוֹמֵר מִהוּ וּמִבְּלַעֲדֵי כּו' וּבִזְהָרָא אָמַר וּמִבְּלַעֲדֵי בְּאַמְצָעֵיתָא כּו'</p>
<p>And the explanation of the matter: behold, the intent in what is said “I am first and I am last” is that the “I” that is called “First” refers to the Malchus of Ein Sof before the first tzimtzum.</p>	<p>וּבִיאור הָעֲנָנָה הִנֵּה הַמְּכוֹנֵן בְּמָה שְׁכֵתוֹב אֲנִי רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן דָּאֲנִי זֶה שֶׁנִּקְרָא רִאשׁוֹן שֶׁהוּא מַלְכוּת דְּאֵין־סוֹף קִדְם הַצְּמִצּוּם הָרִאשׁוֹן</p>
<p>It is “I” who is [also] last—that is, the Malchus of Atzilus [as it is] within Beriah, Yetzirah, and Asiyah—after the final tzimtzum.</p>	<p>הוּא אֲנִי אַחֲרוֹן דְּבַמַּלְכוּת דְּאַצִּילוֹת בְּבְרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה אַחַר הַצְּמִצּוּם הָאַחֲרוֹן</p>
<p>And as it is written (Devarim 32:39), “See now that I, I am He,” without any change at all. And as it says (Malachi 3:6), “I, Hashem, have not changed,” etc.</p>	<p>וּכְמוֹ שְׁכֵתוֹב רָאוּ פִּי אֲנִי אֲנִי הוּא כּו' בְּלֹא שְׁנוּי כָּלֵל וּכְמוֹ שְׁכֵתוֹב אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי כּו'</p>
<p>And the idea is: just as it was before anything was created or emanated, He and His Name alone—that is, the Malchus of Ein Sof, which is called His Great Name, that was completely included in His Essence, literally—</p>	<p>וְהָעֲנָנָה הוּא דְּכְמוֹ שֶׁהָיָה קִדְם שֶׁנִּבְרָא וְנִאֲצַל כּו' הוּא וְשֵׁמוֹ בְּלִבְד שֶׁזֶהוּ מַלְכוּת דְּאֵין־סוֹף שֶׁנִּקְרָא שְׁמוֹ הַגְּדוֹל שֶׁהָיָה כְּלוּל בְּעֲצָמוֹתוֹ מִמֶּשׁ</p>
<p>and it is the level of the thought and will of Malchus that was included in the concealment of the Essence itself, and the King was elevated, exalted alone, literally—</p>	<p>וְהוּא בְּחִינַת מַחְשְׁבָה וְרִצּוֹן דְּמַלְכוּת כְּלוּל הָיָה בְּהַעֲלָם הָעֲצָמוֹת מִמֶּשׁ וְנִקְי מְלָךְ מְרוֹמָם לְבִדּוֹ מִמֶּשׁ</p>
<p>and not even in a way of being a source and root for the expansion and evolution of the worlds from this level of Malchus (and this is what is called “the Holy King,” etc.)—</p>	<p>גַּם לֹא בְּבְחִינַת מְקוֹר וְשֹׁרֵשׁ לְהַתְּפִשְׁטוּת וְהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת (הָעוֹלָמוֹת מִבְּחִינַת מַלְכוּת זֶה וְנִקְרָא מְלָךְ הַקְּדוֹשׁ כּו')</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>so too, even after the world was emanated and created with many levels of evolution of worlds upon worlds, until the creation of a separate world—something from nothing—was drawn from the level of Malchus, as in “His kingship rules over all,” etc.</p>	<p>כך גם אחר שנגאצל ונברא העולם בריבוי השתלשלות עולם ועולם עד שנמשך התהוות עולם הנפרד יש מאין כו' מבחינת המלכות דמלכותו בכל משלה כו'</p>
<p>So too, [after creation] it is “He and His Name alone,” just as before anything was emanated and created, etc., without any change whatsoever.</p>	<p>גם כן הוא ושמו בלבד כמו קדם שנגאצל ונברא כו' בלי שום שנוי כלל וכלל</p>
<p>And this is what is written: “I am first”—before the chain of descent—and “I am last”—after the chain of descent—without any change at all.</p>	<p>וזה שכתוב אני ראשון קדם ההשתלשלות ואני אחרון אחר ההשתלשלות בלי שנוי כלל</p>
<p>And as it says (Atah Hu): “You are He before the world was created,” etc.—this refers also to the level of the final tzimtzum that came after the creation.</p>	<p>ויכמו שכתוב אתה הוא עד שלא נברא כו' קאי גם על בחינת צמצום האחרון שלאחר הבריאה</p>
<p>For this is “I am last,” which is like the “I am first” from before the first tzimtzum itself, literally.</p>	<p>שזהו אני אחרון שהוא כמו אני ראשון שלפני הצמצום הראשון ממש כו'</p>
<p>But how is it possible that there should be no change at all in this, given that through the first tzimtzum the first world was emanated by way of the Kav and Chut, as is known,</p>	<p>אבל איך אפשר שלא יהיה בזה שום שנוי כלל מאחר שצמד הצמצום הראשון נאצל עולם הראשון על-ידי בחינת קו וחוט כידוע</p>
<p>and through the final tzimtzum between Atzilus and Beri'ah, the world of Beri'ah was created yesh mei'ayin [something from nothing], until time and space of the world of Asiyah—within all six thousand years that the world exists, etc.?</p>	<p>ועל-ידי הצמצום האחרון שבינו אצילות לבריאה נברא עולם הבריאה יש מאין עד זמן ומקום דעולם העשיה בכל ו' אלפין שנים דהוי עלמא כו'</p>
<p>However, behold, this explains the reason why “I am first and I am last”—because “besides Me there is no god.” That is, “besides Me—in My middle,” etc.</p>	<p>אבל הנה זהו מפרש הטעם מפני מה אני ראשון ואני אחרון לפי שמבלעדי אין אלהים פירוש מבלעדי באמצעותו כו'</p>
<p>And the idea is that the entire chain of descent of the Kav and Chut in Beri'ah, Yetzirah, and Asiyah, until the six thousand years that were created within time and space—</p>	<p>והענין הוא דכל ההשתלשלות דקו וחוט בכי"ע עד ו' אלפים שנגברא בזמן ומקום</p>
<p>“Hashem reigned, shall reign,” etc.—this is called the intermediate and intermediary level between the essential concealment of the Ein Sof before the chain of descent of the Kav, etc.,</p>	<p>ה' מלך ימלך כו' הוא הנקרא בחינת אמצעי וממצע בין בחינת העולם העצמי דאין-סוף ברוך-הוא קדם ההשתלשלות דקו וחוט כו'</p>
<p>and between the final tzimtzum that follows the chain of descent, which is called a complete tzimtzum.</p>	<p>ובין הצמצום האחרון שלאחר ההשתלשלות שנקרא צמצום גמור</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And this is what is said: “Besides Me—in My middle—there is no god,” etc. That is, “Elokim” refers to the tzimtzum. And “besides Me there is no Elokim” means that even the level of tzimtzum, the Name Elokim, is what brings into being the creation from nothing into something within boundaries.</p>	<p>וזהו שאמר מבלעדי באמצעותו אין אלהים כו' פירוש אלהים הוא הצמצום ומבלעדי אין אלהים לפי שגם בחינת הצמצום דשם אלהים הוא המהנה את הבריאה מאין ליש בבחינת גבול</p>
<p>And as in (Bereishis 1:1) “In the beginning, Elokim created,” and “Elokim said”—everything was created specifically with the Name Elokim.</p>	<p>ויקמו בראשית ברא אלהים ויאמר אלהים הכל נברא בשם אלהים דוקא</p>
<p>And even though the vitality from nothing to something is in a manner of tzimtzum and limitation—so that the creation is existing and perishable, etc.—</p>	<p>ואף-על-פי שהחיות מאין ליש היא בבחינת צמצום וגבול להיות בריאה הנה ונפסד כו'</p>
<p>nevertheless, this Divine power that constricts the light in order to give life from above to below, etc.—this too is in the category of Ein Sof literally, just as it was “He and His Name alone” before the chain of descent, etc. And this is sufficient for the understanding.</p>	<p>מכל-מקום זה הפח האלקי המצמצם האור כדי להחיות מלמעלה למטה כו' והו גם-כן בבחינת אין-סוף ממש כמו שהנה הוא ושמו בלבד קדם ההשתלשלות כו' ודו"ל</p>
<p>And the explanation of the matter: behold, there are three levels in the attribute of Malchus. The first is the level of Malchus within Malchus, etc., and this is the level of the letters of Elokim, through which the upper and lower worlds were created via their combinations.</p>	<p>וביאור הדברים הנה יש ג' מדרגות במדת המלכות, א' בחינת מלכות שבמלכות כו' והוא בחינת אותיות אלקים שנקראו בהן העולמות עליונים ותחתונים בצרופיהן</p>
<p>As it is written in <i>Sefer Yetzirah</i>: “Five stones build 120 houses.” And this is what is called the lower Shechinah, and Memalei Kol Almin—that dwells and clothes itself in the worlds like a dwelling and a garment.</p>	<p>כמו שכתוב בספר יצירה חמש אבנים בונות ק"ך בתים והוא הנקרא בשם שכניה תתאה וממלא כל עלמין ששוכן ומתלבש בעולמות כמו בבחינת דירה ולבוש</p>
<p>As in (Tehillim 93:1): “Hashem has reigned, He has clothed Himself with majesty,” etc.—that when He is called King over a nation, He dwells within the entire world in the manner of Memalei, for it is only a garment.</p>	<p>כמו ה' מלך גאות לבש כו' שמה שנקרא מלך על עם לשכון בתוך כל העולם בבחינת ממלא כי הוא רק בחינת לבוש</p>
<p>And this is what is drawn after the tzimtzum and concealment specifically, which is the Name Elokim that conceals and hides, etc.</p>	<p>וזה הנמשך אחר בחינת הצמצום והסתרת דוקא שהוא שם אלקים המסתיר ומעלים כו'</p>
<p>And as it says: “By Your light we shall see light” (Tehillim 36:10)—only a radiance of a radiance, like the light of a reflection that appears through a curtain, etc.</p>	<p>ויקמו שכתוב באורח נראה אור רק הארה דהארה לבד באור של תולדה שנקראה בתוך המסך כו'</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>As it is known that Malchus pierces the curtain between Atzilus and Beri'ah, which is the Name Elokim itself, and it shines only in the level of Malchus within Malchus, which is the letters and their combinations alone, etc.</p>	<p>כִּידוּעַ שֶׁהַמַּלְכוּת בּוֹקֵעַ הַמָּסָךְ שֶׁבֵּין אֲצִילוֹת לְבְרִיאָה שֶׁהוּא שֵׁם אֱלֹקִים עֲצָמוֹ וְאִינוּ מְאִיר רַק בְּבְחִינַת מַלְכוּת שֶׁבְּמַלְכוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת וְצְרוּפִיהֶן לְבַד כּו'.</p>
<p>And this is the level of the Divine power called <i>ko'ach hapo'el b'nif'al</i>—“the power of the one who acts within the acted-upon”—and actual creation, as it says: “Adon over them... Memalei,” etc.</p>	<p>וְהוּא בְּחִינַת הַכַּח הָאֱלֹקִי שֶׁנִּקְרָא כַּח הַפּוֹעֵל בְּתוֹךְ הַנִּפְעָל וְנִבְרָא מִמֶּשׁ כּו' וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב אֲדוֹן בָּם מְמַלֵּא כּו'.</p>
<p>For this is after the concealment and hiddenness of the Divine light within Malchus itself, entirely—an utter and complete tzimtzum.</p>	<p>שֶׁזֶהוּ אַחַר הַהִסְתָּר וְהַעֲלָם אוֹר הָאֱלֹקִי שֶׁבְּמַלְכוּת עֲצָמָה לְגַמְרֵי בְּחִינַת צְמִצּוּם גָּמוּר.</p>
<p>As it says: “Its creation is as darkness, and afterward light” (Midrash)—then it is called “Master of all deeds,” etc., until He is King even over the seventy princes, as it says: “God has reigned over the nations.”</p>	<p>כִּמוֹ שֶׁאָמַר בְּבְרִיאָתוֹ שִׁעַ בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהִדָּר נְהוּרָא כּו' אִזְ נִקְרָא אֲדוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים כּו' עַד שֶׁמֶלֶךְ אֱלֹקִים גַּם עַל עַי שָׂרִים כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב מֶלֶךְ אֱלֹקִים עַל גּוֹיִם.</p>
<p>And these are the most external combinations, until nature itself is created—from spirituality to physicality. For “Elokim” is numerically equal to “HaTeva” (nature), which corresponds to the 48 last combinations of the Name Elokim, etc., that rules over the seventy princes to lower or raise as He wills, etc.</p>	<p>וְהֵן הַצְּרוּפִים הַיּוֹתֵר אַחֲרוֹנִים עַד שֶׁמִּתְהַוֶּה הַטִּבֵּעַ מִרוּחַנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת דְּאֱלֹקִים בְּגִימְטְרִיא הַטִּבֵּעַ שֶׁהוּא בְּמִ"ח צְרוּפִים הָאֲחֲרוֹנִים דְּשֵׁם אֱלֹקִים כּו' שֶׁמוֹשֵׁל עַל עַי שָׂרִים לְהַשְׁפִּיל וּלְהַרִים כְּרִצּוֹנוֹ כּו'.</p>
<p>And it is called the “feet of the Shechinah,” like “the earth is My footstool,” etc. And this is sufficient for the understanding.</p>	<p>וְנִקְרָא רַגְלֵי הַשְּׂכִינָה כִּמוֹ הָאֶרֶץ הַדּוֹם רַגְלֵי כּו' וְדוּו"ל.</p>
<p>And the second level in Malchus is what is called the “Radiance of the Shechinah”, which is the level of the Kesser of Malchus, far above even chochmah and the middos within Malchus.</p>	<p>וְהַמְדַּוְגָּה הַב' בְּמַלְכוּת הוּא הַנִּקְרָא זִיו הַשְּׂכִינָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתֹר מַלְכוּת שֶׁלְמַעְלָה מֵעֲלָה גַם מִחֻכְמָה וּמִמְדוֹת שֶׁבְּמַלְכוּת.</p>
<p>This level is not invested in the worlds at all, and as it is written: “Forever, Your word stands in the supernal heavens” (Tehillim 119:89)—referring to the source of the attribute of Malchus <i>as it is prior to being invested in the worlds</i>.</p>	<p>שֶׁבְּלִתי מְלוּבָשׁ בְּעוֹלָמוֹת כָּל וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב לְעוֹלָם דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְקוֹר שֶׁל מִדַּת מַלְכוּת כִּמוֹ שֶׁהוּא טָרָם שָׂבָא בְּבְחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת בְּעוֹלָמוֹת.</p>
<p>And it is the level of Ziv'a Ila'a de' Atika—the supernal radiance of Atik, which is the inner delight and will prior to the expansion of the attribute of Malchus.</p>	<p>וְהוּא בְּחִינַת זִיוָא עֵילָאָה דְּעֵתִיקָא שֶׁהוּא פְּנִימִיּוֹת הַתַּעֲנוּג וְרִצּוֹן קִדְמָה שֶׁהִיָּתָה הַתְּפִשּׁוּת מִדַּת מַלְכוּת.</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And it is impossible for this level to shine in the worlds at all—only in Gan Eden HaElyon (the supernal Garden of Eden) it shines to the souls occasionally, such as on every Shabbos and Rosh Chodesh, as it is written (Yeshayahu 66:23):</p>	<p>שאי אפשר שיאיר בעולמות קלל וכי אם בגן עדן העליון מאיר לנשמות לפקדים כמו בכל שבת וחדש דקתיב</p>
<p>“All flesh shall come to bow before Hashem”—literally before Hashem Himself. This is the concept of the souls delighting in the radiance of the Shechinah (as above).</p>	<p>נבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה' ממש שהוא ענין מה שנגהניו מזיו השכינה הנ"ל</p>
<p>And this is what is called Sovev Kol Almin in general. And this is what the angels of Beri'ah say: “Kadosh, Kadosh, Kadosh is Hashem of Hosts,” etc.</p>	<p>ונקרא סובב כל עלמין בכלל והוא מה שאומרים (מלאכים דבריאה קדוש קדוש קדוש ה' צבאות כו')</p>
<p>And this is the matter mentioned above regarding the level of thought and will and delight in “<i>Ana Emloch</i>” (I shall reign), which is included in the concealment of the Essence, etc., and is called “the King exalted alone” (or “the Holy King,” etc.), in the level of Malchus of Ein Sof before the first tzimtzum of Kav and Chut—that is, “I am first,” etc.—so too in Malchus of Atzilus—“I am last,” etc.</p>	<p>והינו ענין הנ"ל בבחינת מחשבה ורצון ותענוג דאנא אמלוד שכלול הוא בהעלם העצמות כו' ונקרא מלך מרומם לבדו (או המלך הקדוש כו') בבחינת מלכות דאין-סוף שלפני הצמצום הראשון דקו וחוט דאני ראשון כו' כה הוא במלכות דאצילות דאני אחרון כו'</p>
<p>And the third level in the aspect of Malchus is higher than the level of the “Radiance of the Shechinah”—the Kesser of Malchus mentioned above.</p>	<p>והמדרגה הג' בבחינת המלכות היא למעלה מבחינת זיו השכינה דקתר מלכות הנ"ל</p>
<p>For after all, it is still called radiance (<i>ziv</i>)—which is a revelation of the light of delight and inner will, like the thought and inner will of Kingship, which is called Kesser Malchus, as mentioned above.</p>	<p>שקרי על כל פנים נקרא בשם זיו שהוא גילוי אור התענוג ורצון הפנימי כמו במחשבה ורצון הפנימי דמלכות שנקרא קתר מלכות כנ"ל</p>
<p>But there is yet another level that is higher than this radiance—which is the concealment of the Essence of the Infinite, utterly higher even than being bound with the attribute of Kingship by will and delight, etc.</p>	<p>אבל יש עוד מדרגה שלמעלה מבחינת זיו זה והוא בחינת העלם העצמות דאין-סוף שלמעלה מעלה גם מהיות מקושר למדת מלכות ברצון ותענוג כו'</p>
<p>For this will and delight of the attribute of Malchus is itself included within the concealment of the Light of the Essence, as explained above, and is literally considered as naught in relation to the exaltedness and loftiness of the concealment of the Essence from His very Essence.</p>	<p>שקרי בחינת רצון ותענוג זה דמדת המלכות כלול הוא בהעלם אור העצמות כנ"ל כו' שהוא פלא השייב ממש לגבי בחינת התנשאות ורוממות העלם העצמות שמצד עצמותו ממש</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>This is what is called the Delight of the King in His very Essence (<i>sha'ashu'ei hamelech b'atzmuso mamash</i>)—to which no thought or will of Malchus in the worlds has any relation at all.</p>	<p>שְׁנֵקְרָא שְׁעִשׂוּעֵי הַמֶּלֶךְ בְּעֶצְמוֹתוֹ מִמַּשׁ שְׂאִין לְמַחְשָׁבָה וְרִצּוֹן דְּמַלְכוּת בְּעוֹלָמוֹת עֲרוּף לְזֶה כָּלֵל וְכָלֵל</p>
<p>And this is why, on Rosh Hashanah, it is necessary to arouse anew the thought and will and delight for Kingship—through the verses of Malchiyos (Kingship),</p>	<p>וְזֶהוּ שְׁבָרְאֵשׁ הַשָּׁנָה הַצָּרָה שְׂעִעוּרָרוּ לְמַחְשָׁבָה וְרִצּוֹן וְתַעֲנוּג לְמַלְכוּת שְׁעַל־יַדֵּי פְסוּקִים דְּמַלְכוּת</p>
<p>just like when one crowns a king—they plead with him to lower himself and accept the crown of Kingship upon his head to be King over the nation, etc.</p>	<p>כְּמוֹ עַל דָּרָךְ מִשָּׁל פְּאֶשֶׁר מְכַתִּירִין לְמֶלֶךְ שְׂמַפְצִירִין בּוֹ לְהַשְׁפִּיל עֲצָמוֹ לְקַבֵּל כְּתָר מַלְכוּת בְּרֵאשׁוֹ לְהִיּוֹת מֶלֶךְ עַל עַם כּו'</p>
<p>So too, in the place of the greatness of His very Essence, etc. (and this is what is called the level of סוֹף דְּכָל סוֹפִין—where no thought can grasp Him at all, and as it says (Tehillim 18:12): “He made darkness His hiding place,” etc.—this is the level of the Essence itself, which is higher than the level of radiance and revealed light of delight and will, etc.).</p>	<p>כִּף בְּמַקוֹם גְּדוּלַת עֲצָמוֹתוֹ מִמַּשׁ כּו' (וְהוּא הַנִּקְרָא בְּחֵינַת סוֹד דְּכָל סוֹפִין דְּלִית מַחְשָׁבָה תְּפִיסָא בֵּיהַ כָּלֵל וְכְמוֹ שְׂכָתוּב יֵשֶׁת הַשֶּׁפַּךְ סְתָרוֹ כּו' שְׁזֶהוּ בְּחֵינַת הַעֲצָמוֹת (מִמַּשׁ) שְׂלִמְעָלָה מְבַחֵינַת זִיו וְגִילוּי אֹר תַּעֲנוּג וְרִצּוֹן כּו')</p>
<p>Only that from the concealment within the very Essence itself comes forth the revelation of light and radiance of this delight and will, which is called Kesser Malchus of Ein Sof—above—and Kesser Malchus of Atzilus—below, etc.</p>	<p>רַק שְׂמַבְחֵינַת הַהַעֲלָם שְׂבַעֲצָמוֹת מִמַּשׁ יוֹצֵא לְגִילוּי אֹר וְזִיו זֶה לְתַעֲנוּג וְרִצּוֹן שְׂנֵקְרָא כְּתָר מַלְכוּת דְּאִין־סוֹף לְמַעְלָה וְלַמַּטָּה נִקְרָא כְּתָר מַלְכוּת דְּאֶצְלִיּוֹת וְכו'</p>
<p>And as it is written (Iyov 12:22): “He reveals the deep things from darkness,” etc., and so it is (Tehillim 91:1): “He who dwells in the secret place of the Most High, in the shadow of Shaddai shall he lodge,” etc.—that from this darkness and concealment comes the revelation of light, and this is what is called the Ziv HaShechinah, above and below, as mentioned earlier,</p>	<p>וְכְמוֹ שְׂכָתוּב מְגַלָּה עֲמֻקוֹת מְנֵי הַשֶּׁפַּךְ כּו' וְכִף יוֹשֵׁב בְּסִתְרָה עֲלִיוֹן בְּצֵל שְׂדֵי יִתְלוּנָן כּו' דְּמַבְחֵינַת הַשֶּׁפַּךְ סְתָרוֹ יוֹצֵא מִהַעֲלָם וְהַשֶּׁפַּךְ זֶה לְגִילוּי אֹר וְהוּא הַנִּקְרָא זִיו הַשְׂכִּינָה לְמַעְלָה וְלַמַּטָּה כַּנִּזְכָּר</p>
<p>until this radiance of the Shechinah extends to the souls in Gan Eden—both upper and lower—each month and Shabbos, as it says: “All flesh shall come to bow before Hashem,” as mentioned above,</p>	<p>עַד שְׂנַמְשָׁף בְּחֵינַת זִיו הַשְׂכִּינָה זֶה לְנַשְׂמוֹת בְּגוֹן עֵדוֹן הַעֲלִיוֹן וְתַתְּחוֹן מְדֵי הַדָּשׁ וְשַׁבָּת יָבוֹא כָּל בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי ה' כַּנִּזְכָּר</p>
<p>and even to the souls within bodies every Shabbos and Yom Tov and the like. And this is sufficient for the understanding.</p>	<p>גַּם עַד לְנַשְׂמוֹת בְּגוֹפִים בְּכָל שַׁבָּת יוֹם טוֹב וְכַהֲנֵי גְוֹנֵי וְדוּרִיל</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And this is what it means that He said: “Besides Me”—literally—“there is no Elokim” [meaning] no Elokim below that causes tzimtzum at all, for that tzimtzum comes from the power of the concealment and essential tzimtzum of the very Essence, and it therefore contains an aspect of Ein Sof literally.</p>	<p>והיגו שאמר מבליעדי ממש אין אלקים המצמצם למטה כָּל־דְּהִיגוֹ שֶׁהִצְמִצּוּם הַזֶּה בָּא מִכַּח הָעֵלֶם וְצִמְצוּם הָעֲצָמוֹת מִמֶּשׁ וְיֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת אֵין־סוֹף מִמֶּשׁ</p>
<p>And therefore He said: “I am first and I am last”—[referring to] after the final tzimtzum of Malchus within Malchus, because besides Him there is no Elokim that limits. Therefore, the first and final tzimtzum are completely equal—</p>	<p>וְעַל־כֵּן אָמַר אֲנִי רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן אַחַר הִצְמִצּוּם הָאַחֲרוֹן דְּמַלְכוּת דְּמַלְכוּת לְפִי שֶׁמִּבְּלִיעְדֵי אֵין אֱלֹקִים הַמְּצַמֵּם לְכָף שְׁוִים לְפָנָיו</p>
<p>the first tzimtzum and the final tzimtzum—utterly—so that “I am first” (in Malchus of Ein Sof) is [identical with] “I am last” (in the final tzimtzum in Malchus within Malchus)—with no change at all, as explained above. And this is sufficient for the understanding.</p>	<p>צִמְצוּם הָרִאשׁוֹן וְצִמְצוּם הָאַחֲרוֹן מִמֶּשׁ עַד שֶׁאֲנִי רִאשׁוֹן דְּמַלְכוּת דְּאֵין־סוֹף הוּא אֲנִי אַחֲרוֹן בְּצִמְצוּם הָאַחֲרוֹן דְּמַלְכוּת דְּמַלְכוּת הַנִּיִּל בְּלֹא שְׁנוּי בְּנִיִּל וְדוּיִל</p>
<p>And this is [the meaning of] “And besides Me—in the middle—[there is no Elokim]”, etc.—that the entire aspect of the hishtalshelus (chain-like descent) of Kav and Chut, which follows the tzimtzum and concealment of the Essence, until the final tzimtzum in Malchus within Malchus, in the separated worlds, from above to below, within time and space, etc.—</p>	<p>וְזֶהוּ וּמִבְּלִיעְדֵי בְּאִמְצָעֵיתוֹ כו' שֶׁכָּל בְּחִינַת הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת דָּקוּ וְחוּט שֶׁאַחַר צִמְצוּם וְהָעֵלֶם הָעֲצָמוֹת עַד צִמְצוּם הָאַחֲרוֹן דְּמַלְכוּת דְּמַלְכוּת בְּעוֹלָמוֹת הַנִּפְרָדִים בְּעִלּוֹ וְעִלּוֹי בְּזִמְן וּמְקוֹם כו'</p>
<p>behold, it is an intermediate and mediating level—literally—between the aspect of the concealment of the Essence itself, which is called סוד דְּכָל סוֹפִין of the Essence, and between the actual emergence of the worlds from above to below, etc., that follows the final tzimtzum.</p>	<p>הָרִי הוּא בְּחִינַת אִמְצָעֵי וּמְצָעֵי מִמֶּשׁ בֵּין בְּחִינַת הָעֵלֶם הָעֲצָמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁנִּבְרָא סוֹד דְּכָל סוֹפִין הָעֲצָמִי וּבֵין הַתְּהוּוֹת הָעוֹלָמוֹת בְּעִלּוֹ וְעִלּוֹי כו' שֶׁאַחַר הִצְמִצּוּם הָאַחֲרוֹן</p>
<p>For it is because “besides Me there is no Elokim”—that is, there is no aspect of Elokim that causes tzimtzum—this is the reason there is no change at all between [the state] before the hishtalshelus of Kav and Chut (“I am first”) and the radiance of the radiance of Malchus in “I am last,” before the world was created,</p>	<p>כִּי לְפִי שֶׁמִּבְּלִיעְדֵי אֵין בְּחִינַת אֱלֹקִים הַמְּצַמֵּם שְׁנֵהוּ הַטַּעַם שֶׁאֵין שְׁנוּי כָּל־בֵּין קוּדֵם הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת דָּקוּ וְחוּט דְּאֲנִי רִאשׁוֹן וְהֶאֱרָה דְּהֶאֱרָה דְּמַלְכוּת דְּאֲנִי אַחֲרוֹן קוּדֵם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם</p>
<p>and [the state] after the hishtalshelus of Kav and Chut, and after the world was created yesh mei'ayin, as explained above.</p>	<p>בֵּין אַחַר הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת דָּקוּ וְחוּט כו' וְאַחַר שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם יֵשׁ מֵאֵין כְּנִיִּל</p>
<p>And this is the meaning that in the middle (“be'emtza'uso”) there is no Elokim—that the Elokim that causes tzimtzum does not make any change at all,</p>	<p>וְזֶהוּ שֶׁבְּאִמְצָעוֹתָא אֵין אֱלֹקִים הַמְּצַמֵּם עוֹשֶׂה שׁוּם שְׁנוּי כָּל־</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

and as it is written (Malachi 3:6): “I, Hashem, have not changed at all”—even though Elokim is the one who causes tzimtzum, from the highest heights to the lowest depths, as explained above.	וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב אָנִי ה' לֹא שִׁנִּיתִי כְּלָל, אֶף-עַל-פִּי שְׁאֵלֵקִים הוּא הַמְצַמֵּצֵם לְמַעְלָה מֵעֵלָה וּמִטָּה מִטָּה כַּנִּלְיָ
And just as in the future [era] it is said: “He will remove the sun from its sheath”—this refers to the Name Elokim, which is called a shield and covering for the Name Havayah—then the glory of Havayah will be revealed literally below, as it is above, literally.	וּכְמוֹ לְעֵתִיד לְבוֹא שְׁיוּצִיא תַמָּה מִנִּרְתִיקָה שֶׁהוּא שֵׁם אֱלֹקִים שְׁנִקְרָא מָגֵן וְנִרְתֵק לְשֵׁם הוּי' וְנִגְלָה כְבוֹד הוּי' מִמֶּשׁ לְמִטָּה מִטָּה כְּמוֹ לְמַעְלָה מִמֶּשׁ
And this is because even above, higher than high, there will no longer be the aspect of concealment of the Essence in the form of “His hiding place is darkness,” as mentioned above—	וְהוּא לְפִי שְׁגֵם לְמַעְלָה מֵעֵלָה מִמֶּשׁ לֹא יִהְיֶה בְּבַחֲיַנְתּוֹ הַסֵּתֵר וְהַעֲלָם הָעֲצָמוֹת בְּבַחֲיַנְתּוֹ חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ הַנִּלְיָ
and automatically there will be no tzimtzum below at all, for this depends on that, etc.	וּמִמִּילָא לֹא יִהְיֶה צְמִצּוּם לְמִטָּה כְּלָל דְּהָא בְּהָא תְּלִיא כו'
And this is the main idea of the World to Come, which is higher than the radiance of the Shechinah in Gan Eden—which is accessed monthly and on Shabbos, as mentioned above—	וְהוּא עֶקֶר הָעֲנָנִים דְּעוֹלָם הַבָּא שֶׁלְמַעְלָה מִזִּיּוֹ הַשְּׂכִינָה שְׁבִגְוֹן עֲדוֹן מְדֵי חוֹדֶשׁ וְשַׁבָּת כַּנִּלְיָ
for that radiance is only one illumination from the concealment of the Essence, as explained above. But in the World to Come, His Essence itself will be revealed—without any concealment at all—	שְׁזִיּוֹ זֶה אֵינוֹ רַק הָאֶרֶץ אַחַת מֵהָעֲלָם הָעֲצָמוֹת כַּנִּלְיָ וּבְעוֹלָם הַבָּא יִתְגַּלֶּה מֵהוּתוֹ וְעֲצָמוֹתוֹ בְּלִי הַסֵּתֵר וְהַעֲלָם כְּלָל
as it says (Yeshayahu 30:20): “Your Teacher will no longer hide Himself”—therefore it will be revealed below literally, without any change,	כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְלֹא יִכְנֹף עוֹד כו' עַל-כֵּן יִתְגַּלֶּה לְמִטָּה מִמֶּשׁ בְּלִי שְׁנוּי כְּלָל
for the reason mentioned above regarding “I am first,” etc.—that even now it is He and His Name alone, just as it was before the first tzimtzum, etc.	מִטְּעַם הַנִּלְיָ בְּעֲנָנֵי אָנִי רִאשׁוֹן כו' גַּם עַכְשָׁיו הוּא וְשְׁמוֹ בְּלִבְדֵּךְ כְּמוֹ שֶׁהָיָה קוֹדֵם הַצְּמִצּוּם הָרִאשׁוֹן כו'
And it is for the same reason mentioned above, that the Malchus of Ein Sof, the aspect of delight and will for Kingship, is considered as nothing in comparison to the exaltedness of His Essence, which is infinitely above, without any measure, etc.	וְהוּא מִטְּעַם הַנִּלְיָ שֶׁמְלָכוֹת דְּאֵין-סוֹף בְּחִינַת תַּעֲנוּג וְרִצּוֹן לְמְלָכוֹת כְּלָא תְּשִׁיב לְגַבֵּי הַתְּנַשְׂאוֹת שְׁבַעֲצָמוֹת לְמַעְלָה עַד אֵין שִׁיעוֹר כו'
And in the future there will be revealed the aspect of “the King’s delight in His very Essence”—specifically from the Emanator Himself.	וְלְעֵתִיד לְבוֹא יִתְגַּלֶּה בְּחִינַת שְׂעֻשׂוּעֵי הַמֶּלֶךְ שְׁבַמְאָצִיל דְּיוֹקָא כו'
And this is what is called Adon Setima' ah (the Concealed Master), the supernal Eden—“No eye has seen it, Elokim, but You”—literally, etc., as mentioned above.	וְהוּא הַנִּקְרָא אָדוֹן סֵתִימָאָה אֲדָ"ק לֹא רָאָתָה עֵינֵי אֱלֹקִים זִוְלָתָהּ מִמֶּשׁ כו' וְכַנִּלְיָ

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And this is the meaning of the blessings over the mitzvos: “Blessed are You (Baruch Atah)” —that “Baruch” means the revelation of the Light of His very Essence, from before the tzimtzum and concealment of His Essence,</p>	<p>וזהו פירוש הברכות שעל המצות ברוך אתה פירוש ברוך בחינת התגלות אור עצמותו ממש שלפני העצום והעלם עצמותו</p>
<p>that just as He and His Name alone will be revealed from His concealment, so too will the Ziv HaShechinah be revealed in Gan Eden and in the World to Come, where His entire Essence will be revealed, as explained above.</p>	<p>כמו שהוא ושמם בלבד יבוא לגלוי מהעלם עצמותו כמו גלוי זיו השכינה בגן עדן ובעולם הבא שיתגלה כל עצמותו כנ"ל</p>
<p>And then He will be called “Atah” (You)—in the direct present, as it says: “On that day it will be said: Behold, this is our God”—literally this,</p>	<p>והוא שיהיה נקרא אתה לנוכח כמו שכתוב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה ממש כו'</p>
<p>and this is Hashem Elokeinu—literally—as above, below just as it is above, in the root of Israel who arose in [His] thought before even the thought and will of Malchus of Ein Sof, as explained above.</p>	<p>והוא ה' אלקינו ממש כנ"ל למטה כמו שלמעלה בש"ש ישראל שעלו במחשבה טרם שעלה מחשבה ורצון דמלכות דאין-סוף כנ"ל</p>
<p>And then will be drawn forth the fulfillment of “Your Kingship rules over all worlds,” and He will be King of the world, as explained above.</p>	<p>ואז ימשך להיות מלכותך מלכות כל עולמים ויהיה מלך העולם כנ"ל</p>
<p>And so too, we ask: “Reveal the glory of Your Kingship upon us”—specifically—which refers to the future, as it is written: “Hashem will reign forever”—in the level of eternity of the Ein Sof itself, literally. And this is sufficient for the understanding.</p>	<p>וכן אנחנו מבקשים גלה כבוד מלכותך עלינו דוקא והוא לעתיד לבוא דכתיב ה' מלך כו' בבחינת נצחיות דאין-סוף עצמו ממש ודו"ל</p>
<p>And behold, through the performance of the mitzvos is also drawn the aspect of the radiance of the Shechinah in the aforementioned Gan Eden, which is the essential matter of the World to Come, which comes as the reward for the physical performance of mitzvos specifically, as it is stated in the Mishnah: “All Israel has a portion...,” as it says: “And Your people...” And this is the reason it is said: “One moment...”</p>	<p>והנה על-ידי מעשה המצות נמשך גם-כן בחינת זיו השכינה בג"ע הנ"ל עקר ענין העולם הבא שיבוא בשכר המעשה דמצות בפו"מ דוקא כמ"ש במשנה כל ישראל יש להם כו' שנאמר ועמך כו'</p>
<p>And this is the intent of the blessings on the mitzvos when one says “Blessed are You, Hashem our God, King of the Universe,” that there should be a revelation of the concealment of His Essence, etc. And this is the meaning of “Who sanctified us” – for He sanctified us through His mitzvos specifically, etc. And this will suffice.</p>	<p>והוא הטעם שאומר יפה שעשה אמת כו', והינו הכונה שבברכות המצות באמר ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שיהיה גילוי העלם עצמותו כו' והוא אשר קדשנו לפי שקדשנו במצותיו דוקא כו' וד"ל</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And to understand this, one must preface with a certain matter, which is what is stated regarding the Torah: “Come, eat of My bread,” etc., that the Torah is called bread and sustenance, as in “And Your Torah is within my innards,” etc., and is called the food of wisdom for the godly souls in Gan Eden, as is known concerning the proclamation in Gan Eden: “Fortunate is he who...”</p>	<p>וְלִהְבִּין זֶה יֵשׁ לְהַקְדִּים עֲנִינוּ אֶחָד וְהוּא מ"ש עַל הַתּוֹרָה לְכוּ לֶחֱמוּ בְלֶחֶם כֹּ' דֵּהַתּוֹרָה נִקְרָאת לֶחֶם וּמְזוֹן כְּמוֹ וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מֵעֵי כֹ' וְנִקְרָאת מְזוֹנָא דְחֻמְתָּא לְנִשְׁמוֹת הָאֱלֹקִיּוֹת בְּג"ע פִּידוּעַ בְּעִנְיָן שְׁמִכְרִיזוֹן בְּג"ע אֲשֶׁרִי מִי כֹ'</p>
<p>However, we must understand: While for souls it makes sense to say that the Torah is called food and bread – as it says “Come, eat...” – but what is meant by “My bread,” that the Torah is called Hashem’s own bread? How can this be said above (and also, as it says regarding korbanos “My bread for My fire...” – how can there be a concept of eating above, where He has no body, etc.)?</p>	<p>אָבֵל יֵשׁ לְהִבִּין דְּבִשְׁלָמָא בְּנִשְׁמוֹת שְׂרִיף לומר שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרָאת מְזוֹן וְלֶחֶם וְ"ש" לְכוּ לֶחֱמוּ כֹ' אָבֵל מֵה שְׂאֵמֶר בְּלֶחֶם שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרָאת לֶחֶם ה' מִמֶּשׁ אִיךָ יִתְאַחֵן זֶה לְמַעְלָה כֹ' (וְגַם מֵה שְׂאֵמֶר בְּקִרְבָּנוֹת לֶחֶם לְאִשֵּׁי כֹ' ('אִיךָ יִתְאַחֵן לְמַעְלָה בְּחִינַת אֲכִילָה הֲלֵא אֵין לוֹ גוּף כֹּ')</p>
<p>And one must preface what is written: “For not by bread alone shall man live, but by everything that proceeds from the mouth of Hashem does man live,” etc. And the explanation of the matter is known – that this comes to resolve the well-known difficulty: How can food, which is part of the vegetative realm, give life to the human being who eats it? After all, the vegetative and animal kingdoms are far beneath the human, who is a rational and choosing being – the distance is vast, like the distance between physicality and spirituality.</p>	<p>וְהִנֵּה יֵשׁ לְהַקְדִּים מֵה שְׂכַתוּב כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' יִחְיֶה הָאָדָם כֹּ'. וְיִבְיָאוּר הַדְּבָר יְדוּעַ שְׂבָא לְתַרְצֵן בְּזֶה קוּשְׁיָא הַיְדוּעָה אִיךָ הַמֵּאֲכֵל דְּצוּמַח יִחְיֶה לְאָדָם הַאוֹכֵלוֹ הֲלֵא בְּחִינַת צוּמַח וְחֵי שְׂפָלִים בְּהַרְבֵּה מִמְדַּרְגַּת אָדָם שֶׁהוּא בְּחִינַת מְדַבֵּר בְּעַל שֶׁכֵּל וּבְחִירָה כְּמַעַט כְּעֶרְךָ שְׂפָלוֹת הַמְדַּרְגָּה דְּגִשְׁמִיּוֹת לְגַבֵּי הַרוּחָנִיּוֹת</p>
<p>Even more, the soul of man receives its vitality from plant and animal – bread, meat, and the like. From this, it is apparent that man is not complete without plant and animal, while they are complete without man – which is astonishing!</p>	<p>יֹתֵר מִזֶּה אֲשֶׁר נִפְשׁ הָאָדָם מְקַבֵּלַת הַשְּׂפָעַת חַיּוּתָהּ מִן הַצּוּמַח וְחַיֵּי דְלֶחֶם וּבִשָּׁר וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה מִזֶּה מוֹכַח שְׂאִין שְׂלֵמוֹת לְאָדָם כָּלֵל בְּלֵי צוּ"ח כֹּ' וְצוּ"ח יֵשׁ לָהֶם שְׂלֵמוֹתָם בְּלַעֲדֵי אָדָם, וְזֶה פְּלֵא גְדוֹל לְכַאוּרָה</p>
<p>And that is the intent of this verse – to resolve all this – with what it says: “Not by bread alone,” etc., but “by every utterance of Hashem's mouth,” which is en clothed in the plant and animal...</p>	<p>וְעַל זֶה כְּוִנַּת פְּסוּק זֶה לְתַרְצֵן כָּל זֶה וְהוּא בְּמֵה שְׂכַתוּב כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם עֲצֻמוֹ יִחְיֶה אֶת נִפְשׁ הָאָדָם רַק עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' שְׂבַלְתָּם כֹּ'</p>
<p>And the explanation is, that even though in the soul of man there is also a Divine utterance of “Let us make man in Our image,” which is much higher than the utterance “Let the earth sprout vegetation,” nonetheless, the soul of man must receive its vitality</p>	<p>וְהַעֲנִין, דַּע"פ שְׂבַנְפֵּשׁ הָאָדָם יֵשׁ גַּם כְּוִנַּת מֵאֵמֶר אֱלֹקִי דְּנִעְשָׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כֹּ', שְׂגִבּוּהַ הַרְבֵּה מִמֵּאֵמֶר תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ כֹּ', מִכָּל-מְקוֹם צָרִיךְ לְנִפְשׁ הָאָדָם לְקַבֵּל שְׂפָע חַיּוּתוֹ מִמֵּאֵמֶר תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ כֹּ' וּבְלֶחֶם דְּוִקָּא</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>from the utterance “Let the earth sprout vegetation,” through bread specifically.</p>	
<p>Because the soul's vitality that is clothed within the body must descend and be drawn down into the bodily faculties, and for this, it is necessary that the soul's energy pass through the medium of something that itself is material. This is the reason why nourishment must come from food such as bread, which carries the Divine utterance of “Let the earth sprout...” within it.</p>	<p>פי חיות הנפש המתלבשת בגוף צריכה לירד ולהיות נמשכת אל פחות הגוף, ועל כן צריך שתעבור ההשפעה על ידי דבר שהוא חומרי מצד עצמו. וזו היא הסיבה שהמזון צריך להיות ממאכל כגון לחם, שנשמע בו מאמר דתקש"א כו.</p>
<p>However, there is another reason for this: it is because there is a root and source for vegetation, animals, and all lower creations (abbreviated צו"ח) that is higher than the soul of man. Therefore, man receives vitality from them—specifically from the “utterance of the mouth of Hashem” found in bread, etc.</p>	<p>אבל הנה יש בזה טעם אחר, דהוא מפני שיש שרש ומקור לצו"ח למעלה מנפש האדם, על כן יקבל האדם חיות מצו"ח ממוצא פי הוי' שבלחם כו.</p>
<p>As explained elsewhere on the verse “Back and front You formed me,” referring to “back” as being prior to the six days of creation, and “front” being the end. The notion of being “back” to creation is like the teaching that even a gnat preceded man. This is because man was created on the sixth day—after all the other creations—via the utterance “Let Us make man,” which is the final of the ten utterances, after all the previous ones like “Let there be light,” “Let there be a firmament,” and “Let the earth sprout vegetation,” and “Let the earth bring forth a living soul.” So all the forms of vegetation, animals, etc., preceded man.</p>	<p>וכמ"ש במקום אחר על פסוק "אחור וקדם צרתני" כו, אחור למעב"ד כו וקדם למעב"ד. וענין אחור למעב"ד ידוע ממה שאמרו: אפילו יתוש קדמה כו, והוא מפני שהאדם נברא ביום ו' אחר כל הברואים, והוא על-ידי מאמר ד"נעשה אדם" כו, שהוא המאמר האחרון במעשה בראשית, אחרי כל המאמרות שהקדים תחלה כגון "ויאמר אלקים יהי אור" כו, "יהי רקיע", ואחר כך "ויאמר אלקים תדשא הארץ" כו, "ויאמר אלקים תוצא הארץ נפש חיה" כו, הרי כל בחינת צו"ח קדמו ל'אדם כו.</p>
<p>The reason for the order of the utterances, where the lower beings precede, and the utterance “Let Us make man” comes last, is because all of these Divine sayings—being “utterances of the mouth of Hashem”—came into revelation from the concealment of the Emanator’s essence, descending from Above to below in this exact sequence. They were revealed as speech—commands that the earth bring forth growth from concealment to revelation.</p>	<p>והנה הטעם בסדר המאמרות שקדמו הנמוכים תחלה עד מאמר "נעשה אדם" שהוא באחרון—לפי שי' מאמרות אלה, שהן מוצא פי הוי', יצאו לגלוי מן ההעלם שבעצמות המאציל כו, מלמעלה למטה בסדר הנה ממש, שיצאו בגלוי הדיבור שאמר וצנה שתוצא הארץ כו, מלמטה למעלה גם-כפן מן ההעלם לגילוי, וכי' תוצא הארץ או תדשא הארץ שכל מה שיש בה ב'העלם מ'כבר תוצא לגילוי לבד כו.</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And the matter is, as is known, that the ten utterances exist even Above, in Atzilus. They emerged from the concealment of the Emanator's Essence. First emerged the levels of vegetation, animals, etc.—which correspond to the realm of Tohu (chaos)—and only afterwards came the level of Tikkun, the ordered structure called “Adam” (man). As stated in the Zohar: “[He created] worlds that did not endure, until He created the form of Adam.” This refers to the kings who reigned before any king ruled—i.e., the spiritual worlds prior to Adamic order.</p>	<p>והענין הוא, כי דוע שי' מאמרות הן למעלה בעולם האצילות, שיצאו מן ההעלם שבפעצמות המאציל, יצאו תחלה בחינת צו"ח, שהיא בחינת התהו שקודם לבחינת התיקון שהיא פרוץ אדם, וכמו שכתוב בזהר: [באנני] עלמין ולא אתקיימו עד שגאצל בבחינת אדם, וזהו "ואלה המלכים אשר מלכו" כו</p>
<p>And it is thus found that in the realm of Tohu, the levels of mineral, plant, and animal (abbreviated דצ"ח) precede the level of man. As it is written, “And the earth was tohu...”—meaning that the inanimate precedes the vegetative, and the vegetative precedes the animal, and man, the speaker, comes last.</p>	<p>ונמצא שבבחינת התהו קודם בחינת דצ"ח לאדם, וכמ"ש "והארץ היתה תהו" כו, שדומם למעלה מצומח, וצומח למעלה מחי, ומדבר שהיא בחינת אדם יצא אחרון</p>
<p>And this is why from the “utterance of the mouth of Hashem,” the utterance “Let Us make man” was the last of all. And similarly, among the Ten Utterances of Creation, the utterances related to vegetation, animals, and birds came before that of man—when He commanded the earth to bring forth from concealment to revelation, ascending from below to above, as it is said: “Let the earth bring forth...” First: “Let the earth sprout grass” (vegetation); and afterward: “Let the earth bring forth living soul, and birds shall fly,” etc.</p>	<p>וזהו שממוצא פי ה' מקור הנה מאמר "נעשה אדם" אחרון שבכלם. וכן הנה ב' מאמרות דצו"ח קודם לאדם, והוא פאשר צוה לארץ שתוציא מן ההעלם לגילוי מלמטה למעלה, כמו שכתוב "תוצא הארץ" כו. תחלה: "תדשא הארץ דשא" בחינת צמח, ואחר כך: "תוצא הארץ נפש חיה" ו"עוף יעופף" כו</p>
<p>(And these are higher than the angels of Beriah, Yetzirah, and Asiyah, who correspond to living beings like the animals and birds—as in the Merkavah: face of ox, face of eagle, face of lion, etc.—all of which preceded man, just as in Atzilus.)</p>	<p>והן למעלה ממלאכים דבי"ע שהן בחיני בהמות וחיית ועופות, כמו במרכבה: פני שור, פני נשר, פני אריה (כו), שכלם קדמו לאדם כמו באצילות</p>
<p>The reason is—as explained elsewhere at length—that man corresponds to the Divine Name of 42 (שם מ"ב), which is the level of Tikkun (rectification). Therefore, man came last, for through him all levels of דצ"ח of Tohu would be rectified and refined.</p>	<p>והטעם הוא, כמ"ש במקום אחר באריכות, לפי שהאדם הוא בחינת שם מ"ב דתיקון, על פן יצא אחרון, שעל-ידו יתקן ויברר כל בחינת דצ"ח דתהו</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>In this lies the superiority of man—even in his current state—over food and over דצ"ח in general: that he is able to elevate and refine them. However, once he elevates, refines, and clarifies them from the admixture of good and evil that fell below through the sin of the Tree of Knowledge, then the opposite occurs—דצ"ח elevates man and bestows upon him light and great vitality.</p>	<p>ובזה יתרון מעלת האדם גם למטה על המאכל דצ"ח, שהיא מעלה אותם ומתקן אותם. אבל לאחר שהיא מעלה אותם ומתקן ומברר אותם מבחינת תערוכת טוב ורע שנפלו למטה בשחטא עץ הדעת—אז נהפך הוא, שהדצ"ח מעלים לאדם ומשפיעים בו אור ושלפע חיות רבה.</p>
<p>This is because דצ"ח preceded man even in the level of concealment at the source—at the “utterance of the mouth of Hashem,” which is expressed through the Ten Supernal Utterances mentioned earlier. And therefore, they have the power to bestow vitality upon man even now, after the Ten Utterances were revealed from concealment to manifestation, ascending from below to above.</p>	<p>בהיות שהדצ"ח קדמו לאדם גם בבחינת ההעלם דמקור מוצא פי ה', שבי' מאמרות העליונים כנ"ל. ועל פו יש בכחם להשפיע חיות לנפש האדם גם עתה, לאחר שבאו הי' מאמרות לגילוי מן ההעלם מלמטה למעלה.</p>
<p>Even though they are on a much lower level than man, nevertheless, also below—דצ"ח precedes man according to the sequence of the Ten Utterances that emerged from concealment to revelation from the source, from the “utterance of the mouth of Hashem,” from Above to below—as explained above. And this is sufficient.</p>	<p>הגם שהם נמוכים הרבה במעלה ממנו, לפי שגם למטה דצ"ח קודם לאדם כפי סדר הי' מאמרות שיצאו מן ההעלם לגילוי במקור מוצא פי ה' מלמעלה למטה. כנ"ל—ודי למבין.</p>
<p>And what is written, “קדם למע"ב” (He preceded the works of Creation), refers to the thought—that the soul of man preceded even the vegetative, animal, and inanimate creations. For it is the soul of man that arose in thought before all ten utterances that emerged through speech, whereas the body of man was created by the last of the ten utterances—“Let us make man”—which came after all the earlier commands, such as “Let there be light,” “Let there be a firmament,” “Let the earth sprout vegetation,” and “Let the earth bring forth living creatures,” etc. Thus, all levels of vegetation and animal life preceded the creation of man.</p>	<p>ומה שכתוב קדם למעשה בראשית הוא במחשבה שקדם אדם לדצ"ח והוא נשמתו של אדם שעלתה במחשבה קודם לכל הי' מאמרות שבאו בדיבור וגופו נברא כו' שהוא המאמר האחרון במעשה בראשית אחר כל המאמרות שהקדים תחלה כמו ויאמר אלקים יהי אור כו' יהי רקיע ואחר כך ויאמר אלקים תדשא הארץ כו' ויאמר אלקים תוצא הארץ נפש חיה כו' הרי כל בחינת צומח וחי קדמו לאדם כו'.</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And the reason for this order of utterances—that the lower creations came first and “Let us make man” came last—is because these utterances, at their source in the “utterance of the mouth of Hashem,” emerged from the concealment of the Essence of the Emanator, from Above to below. This is precisely the order in which they emerged into revealed speech, commanding that the earth should bring forth... also from below to above—from concealment to revelation. As in “Let the earth bring forth” or “Let the earth sprout,” for all these things existed previously in a state of concealment, and they were simply drawn out into revelation.</p>	<p>והנה הטעם בסדר המאמרות שקדמו הנמוכים תחלה עד שמאמר נעשה אדם הוא באחרונה לפי ש' מאמרות אלה במקור מוצא פי ה' נצאו לגילוי מן ההעלם עצמות המאציל כו' מלמעלה למטה בסדר הנה ממש שיצאו בגילוי הדיבור שאמר וצוה שתוציא הארץ כו' מלמטה למעלה גם כן מן ההעלם לגילוי וכו' תוצא הארץ או תדשא הארץ שכל מה שיש בה בהעלם מכבר תוצא לגילוי לבד כו'.</p>
<p>And the matter is as known, that the Ten Utterances exist Above in the World of Atzilus. There, they emerged from the concealment within the Essence of the Emanator, and first came forth the level of the vegetative and animal life—these being part of the world of Tohu (Chaos), which precedes the state of Tikkun (Rectification), the configuration of Adam (Man). As it is written in the Zohar: “[He created] worlds and they did not endure,” until the level of Adam was emanated. And this is the meaning of the verse: “These are the kings who reigned...” (from Edom, the realm of Tohu).</p>	<p>והענין הוא פידוע שהי' מאמרות הם למעלה בעולם האצילות שיצאו מן ההעלם שבפעצמות המאציל יצאו תחלה בחינת דצ"ח שהוא בבחינת התוהו שקודם לבחינת התיקון שהוא פרצוף אדם וכמו שכתוב בזהר באנא עלמין ולא אתקיימו עד שגאציל בבחינת אדם ונהו ואלה המלכים אשר מלכו כו'.</p>
<p>And thus it is found that in the level of Tohu (Chaos), the categories of inanimate, vegetative, and animal preceded man. As it is written, “And the earth was Tohu...”—meaning that the inanimate precedes the vegetative, and the vegetative precedes the animal. And the speaking being, man, came last. And this is the meaning of “From the mouth of Hashem”—that the utterance “Let us make man” was the last of them all. And so it was in the Ten Utterances, that the vegetative, inanimate, and animal realms preceded man. For the command to the earth to bring forth from concealment to revelation occurred from below upward, as it is written, “Let the earth bring forth...”—first, “Let the earth sprout grass” (vegetation), and afterward, “Let the earth bring forth living creatures,” and “Let fowl fly...”</p>	<p>ונמצא שבבחינת התוהו קודם בחינת דצ"ח לאדם וכמו שכתוב והארץ היתה תהו כו' שדומם למעלה מצומח וצומח למעלה מחי, ומדבר שהוא בחינת אדם יצא אחרון. וזהו שממוצא פי ה' מקור היו המאמרות מאמר נעשה אדם אחרון שבכולם, וכך הנה ב' מאמרות דצ"ח קודם לאדם והוא באשר צוה לארץ שתוציא מן ההעלם לגילוי מלמטה למעלה כמו שכתוב תוצא הארץ כו' תחלה תדשא הארץ דשא בחינת צומח ואחר כך תוצא הארץ נפש חיה ועוף ועופף כו'.</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>(And these are higher even than the angels of Beriah-Yetzirah-Asiyah, who are associated with animal forms and birds, as in the Merkavah: the face of an ox, the face of an eagle, the face of a lion, etc.—and all of them preceded man even in Atzilus.) And the reason is explained elsewhere at length—that man is the level of the Shem Mem-Beis (42-Letter Name) of Tikkun. Therefore, man came last, because through him the realms of inanimate, vegetative, and animal of Tohu would be rectified and clarified. And this is the advantage of man even below over the food from the d.tz.ch. (vegetative, etc.), in that he elevates and refines them.</p>	<p>והו' למעלה ממלאכים דבי"ע שהיו בחיי בהמות וחייות ועופות כמו במרכבה דפני שור ופני נשר ופני אריה כו' שכלם קדמו לאדם כמו באצילות). והטעם הוא כמו שכתוב במקום אחר באריכות לפי שהאדם הוא בחינת שם מ"ב דתיקון על פני יצא אחרון שעל ידו יתקן ויברר כל בחינת דצ"ח דתוהו, ובזה יתרון מעלת האדם גם למטה על המאכל דצ"ח שהוא מעלה אותם ומתקן אותם.</p>
<p>But after he elevates, refines, and clarifies them from the mixture of good and evil that fell below in the Sheviras HaKeilim (Shattering of the Vessels), then the order is reversed: the inanimate, vegetative, and animal now elevate man and bestow upon him light and abundant vitality—since they preceded man even in their source of concealment from the “mouth of Hashem,” in the ten primordial utterances, as explained. Therefore, they possess the power to influence the soul of man even now, after the Ten Utterances have emerged from concealment into revelation from below to above. And even though they are much lower than man in level, still, below too the d.tz.ch. (inanimate, vegetative, and animal) precedes man in the order of the Ten Utterances that came forth from concealment to revelation from the mouth of Hashem, from Above to below, as explained above. And this is sufficient.</p>	<p>אבל לאחר שמעלה אותם ומתקן ומברר אותם מבחינת תערוכת טוב ורע שנפלו למטה בשבירת הכלים אז נהפך הוא שהצ"ח מעלה לאדם ומשפיעים בו אור ושפע חיות רב בהיות שדצ"ח קדמו לאדם גם בבחינת ההעלם דמקור מוצא פי ה' שבי' מאמרות העליונים כנ"ל ועל פניו יש בכחם להשפיע חיות לנפש האדם גם עכשו לאחר שבאו הי' מאמרות לגילוי מן ההעלם מלמטה למעלה אף שהם נמוכים הרבה במדרגה ממנו לפי שגם למטה דצ"ח קודם לאדם כפי סדר הי' מאמרות שיצאו מן ההעלם לגילוי במקור מוצא פי ה' מלמעלה למטה כנ"ל ודנ"ל</p>
<p>And what is stated, “preceded the works of Creation” (קדם למעב"ד), refers to the <i>thought</i> in which man preceded the vegetative, animal, and living realms (דצ"ח); that is, the soul of man arose in [Divine] thought before all of the Ten Utterances that came into speech, while his body was created last through the utterance “Let us make man” which came into actual speech and action, as it is written, “And He formed man from the dust of the ground,” etc., as explained elsewhere. And this is what is meant by “after” the works of Creation in speech, and “before” them in thought.</p>	<p>ומה שנאמר קדם למעב"ד הוא במחשבה שקדם אדם לדצ"ח והוא נשמת שאדם שעלתה במחשבה קדם לכל הי' מאמרות שבאו בדבור וגופו נברא אחרון על-ידי מאמר נעשה אדם בדבור שבא בעשיה בפעל מממש וכמו שכתוב וייצר את האדם עפר מן האדמה כו' וכמו שכתוב במקום אחר וזהו אחר למעב"ד בדבור וקודם למעב"ד במחשבה</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And the “after” was brought before the “before,” for the end is wedged in the beginning (געוץ תכליתו בתחילתו), meaning that the entire descent of the soul into the body is for the sake of a great elevation into Essence — to rectify and elevate all the worlds, as it is written, “And He placed him in the Garden of Eden,” etc., for man is the Name of 45 (מ"ה) of Tikkun, whose essence lies in the vessels. Therefore, he emerged last, both above and below, because he is higher than all of them, etc., and this is understood.</p>	<p>והקדים אחר לקודם לפי שנעוץ תכליתו בתחלתו שכל ירידת הנשמה בגוף היא לצורך עליה גדולה לעצמות לתקן ולהעלות כל העולמות כמו שכתוב וינחהו בגו'עזון כו' לפי שהאדם הוא שם מ"ה דתיקון שהעיקר הוא בבחינת הכלים כו' ועל-כן יצא באחרונה בין למעלה בין למטה לפי שגבוה מכלן כו' ודו"ק</p>
<p>And with this, the earlier question is resolved regarding what is written, “For not by bread alone...” For certainly, by bread <i>alone</i>, which is lower and which comes through the utterance “Let the earth bring forth grass” — that utterance is lower than “Let us make man,” for the latter is the level of man in the image of Elokim itself. So how can it provide vitality and influence to him? But from the perspective of the source of the bread above — in the level of the origin of the utterance of G-d’s mouth (ה' מוצא פי ה') — which in the Ten Utterances on High emerges from the concealment of the Essence into revelation, <i>there</i> the vegetative precedes man, and thus from that place, it is capable of giving vitality even below. And this is understood.</p>	<p>ובזה יתנרץ הקשיא דלעיל במה שכתוב פי לא על הלקחם לבדו כו' דודאי מצד הלקחם לבדו כו' שהוא למטה שהוא על-ידי מאמר תדשא הארץ הרי מאמר נעשה אדם גבוה ממנו במעלה להיותו בבחינת אדם בצלם אלקים ממש ואיך יוכל לתת לו שפע וחיות אכל מצד שרש הלקחם למעלה בבחינת מקור מוצא פי ה' שבי' מאמרות למעלה יוצא מהעלם העצמות לגילוי שקדם דצ"ח לאדם כנ"ל לצאת מהעלם על-כן יש בכחו מקור מוצא פי ה' שבמאכל להחיות גם למטה ודו"ק</p>
<p>And from here, behold it will be understood according to the above, also on high—on the level of the Supernal Man upon the Throne, etc., regarding whom it was said, “Let us make man in Our image.” For behold, it is written, “And upon the throne [there was] the likeness like the appearance of a man,” and not an actual man, as it is written, “For He is not a man, that He should relent,” etc.</p>	<p>ומעתה הנה יובן על דרך הנ"ל גם למעלה מעלה בבחינת אדם העליון על הפסא כו' שעליו נאמר נעשה אדם בצלמנו פי הנה כתוב ועל הפסא דמות כמראה אדם ולא אדם ממש כמו שכתוב פי לא אדם הוא להנחם כו'</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And regarding this it was said, “Not by bread alone shall the Supernal Man live [but] by...” shall the Supernal Man be sustained—specifically through the performance of mitzvos. And this is called the “utterance of the mouth of Havayah” literally, as it is written, “These are the commandments which man shall do”—meaning the Supernal Man—and live by them. And not [merely] by the bread of Torah alone, etc., as it is written, “The end of the matter: fear G-d and keep His commandments, for this is the entirety of man”—meaning the Supernal Man, who is the essential vitality of the supernal body, which comes through the actual observance of the mitzvos specifically.</p>	<p>שְׁעָלֵיו נֶאֱמַר פִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם הָעָלְיוֹן [פִּי] עַל כּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם דִּלְעֵילָא כּוֹ וְהוּא עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת דְּנִקְיָא וְנִקְרָא מוֹצֵא פִי הוּי מִמֶּשׁ וּכְמוֹ שְׂכָתוּב אֱלֹה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה [אוֹתָם] הָאָדָם הָאָדָם דִּלְעֵילָא וְחֵי בְהֵם וְלֹא עַל הַלֶּחֶם דְּתוֹרָה לִבְדּוֹ כּוֹ וּכְמוֹ שְׂכָתוּב סוֹף דְּבַר כּוֹ אֵת הָאֱלֹקִים יִרְא [אֵת] מִצְוֹתָיו שְׂמֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם דִּלְעֵילָא שְׁהוּא עֵיקַר חַיּוֹת הַגּוֹף דִּלְעֵילָא שְׁהוּא עַל-יְדֵי שְׂמִירַת הַמִּצְוֹת בְּפֶעַל מִמֶּשׁ דְּנִקְיָא</p>
<p>And this is what is written: “By every utterance of the mouth of Havayah” that is in Torah, which is the level of action—to fulfill the Torah through this is how the Supernal Man lives, just as the lower man receives sustenance from vegetation, etc., as above. And this is understood.</p>	<p>וְהוּא מַה שְׂכָתוּב עַל כָּל מוֹצֵא פִי הוּי שְׂכָתוֹרָה שְׁהִיא בְּחֵינַת הַמַּעֲשֵׂה לְקַיִים אֵת הַתּוֹרָה מִזֶּה יִחְיֶה הָאָדָם הָעָלְיוֹן כְּמוֹ שְׁהָאָדָם הַתַּתְּחוֹן יִקְבַּל חַיּוֹת מִן הַצּוֹמֵחַ כּוֹ בְּנִל וְדוּק</p>
<p>Now, one must first understand the phrase “utterance of the mouth of Hashem” (מוֹצֵא פִי ה'), for it has two interpretations. One is the language of “source,” like “a source of water” (מוֹצֵא מַיִם), which is the source from which water subsequently bursts forth and emerges in revelation. Similarly, the expression “utterance of the mouth of Havayah” means the source of the mouth of Hashem from which the speech of Hashem is revealed through the five outlets of the mouth, called “the speaking mouth.”</p>	<p>וְיֵשׁ לְהַבִּין תְּחִלָּה בְּפִירוּשׁ מוֹצֵא פִי ה' שְׁיֵשׁ בּוֹ ב' פִּירוּשִׁים א' לְשׁוֹן מְקוֹר כְּמוֹ מוֹצֵא מַיִם שְׁהוּא הַמְּקוֹר שְׂמֵמְנוֹ נוֹבְעִים וְיוֹצְאִים מַיִם אֲחִ"כ בְּגִילוּי כֹּף פִּירוּשׁ מוֹצֵא פִי הוּי מְקוֹר מוֹצֵא פִי ה' שְׂמֵמְנוֹ יוֹצֵא פִי ה' בְּגִילוּי בְּדִיבּוּר בְּה' מוֹצְאוֹת הַפֶּה שְׁנִקְרָא פִי הַמְּדַבֵּר</p>
<p>And it is the source of the mouth of Hashem in Torah that is higher than the Ten Utterances, like the Ten Commandments of which it is said, “And G-d spoke,” etc.</p>	<p>וְהוּא מְקוֹר פִּי ה' שְׂכָתוֹרָה שְׂלֵמְעֵלָה מִי מְאֻמְרוֹת כְּמוֹ י' הַדִּיבּוּרוֹת שְׁנִקְרָא וְדַבֵּר אֱלֹקִים כּוֹ</p>
<p>That is called “the mouth of Hashem,” for the source of the utterance of the mouth of Hashem is in the power of His essential wisdom that is in the Essence and Being of the Infinite One, blessed be He. And from this, the Supernal Man is sustained, just as the lower man’s soul is sustained through speech—specifically through speaking words of Torah, as it is written, “For they are life to those who bring them out”—to those who express them verbally, which is called “the utterance of the mouth of Hashem,”</p>	<p>שְׁנִקְרָא פִי ה' שְׂמְקוֹר מוֹצֵא פִי ה' הוּא בְּכַח חֻקְמָתוֹ הָעֵצְמִי שְׂכָמְהוֹת וְעֵצְמוֹת אֵי-סוֹף בְּרוּד־הוּא, וּמִזֶּה יִחְיֶה הָאָדָם דִּלְעֵילָא כְּמוֹ שְׂאָדָם שֶׁל מִטָּה יִחְיֶה נְשָׁמְתוֹ עַל-יְדֵי דִיבּוּר בְּדַבְרֵי תוֹרָה בְּפֶה דְּנִקְיָא כְּמוֹ שְׂכָתוּב פִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם בְּפֶה שְׁנִקְרָא מוֹצֵא פִי ה' שְׂבִי הַדִּיבּוּרוֹת פִּי דְּבָרֵי חַיִּים וְקַיִמִים מְשַׁרְשֵׁם וּמְקוֹרָם כּוֹ וְדוּק</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>in the Ten Commandments. For His words are living and enduring from their root and source, etc. And this is the explanation.</p>	
<p>And the second interpretation of “the utterance of the mouth of Hashem” is literal—“utterance” not as “source,” but as an actual emergence. And this refers to what has already emerged in revelation from the mouth of Hashem, which is called “the speaking mouth,” which includes the five outlets of the mouth, which is called the mouth of Hashem, etc.</p>	<p>והפירוש הבית במוצא פי ה' כפשתו דמוצא זה אינו לשון מקור אלא מציאה כפשתו, והוא מה שפכר יוצא בגילוי מפי ה' שנקרא פי המדבר שכולל ה' מוצאות הפה שנקרא פי ה' כו'</p>
<p>And this is the matter of the ten utterances that came forth in revelation from the mouth of Hashem, which is the level of Sovev [Makif] to become the level of Memale Kol Almin, etc. And like [the verse], “And G-d said, ‘Let the earth sprout forth...’” and similar expressions, in which there came to be vegetation and life in the physical world.</p>	<p>והיגו ענין 'י מאמרות שבאו בגילוי מפי ה' דבחינת סובב כו' להיות בבחינת ממלא כל עלמין כו', וכמו ויאמר אלקים תדשא הארץ כו' וכהנה וכהגו'א שצנעשה בחינת צומח וחי בגשמיות</p>
<p>And also by the breath of His mouth, blessed be He, were brought into being the hosts of heaven, as it is written, “And by the breath of His mouth all their host.” And this is what is written, “By every utterance of the mouth of Hashem,” meaning the utterance of the mouth of Hashem through the Ten Utterances in actual physical deed specifically—from this the Supernal Man lives.</p>	<p>וגם ברוח פיו יתברך נתהוו כו' צבא השמים וכמו שכתוב וברוח פיו כל צבאם. וזהו שכתוב על מוצא פי ה' שמוצא פי ה' ב'י מאמרות בעשיה בפועל ממש דיקא מזה יחיה האדם דלעילא</p>
<p>And this is through the aspect of the physical action of mitzvos, which are performed in physical deed, and which are taken from the utterance of the mouth of Hashem—that is, from the ten utterances, etc.</p>	<p>והוא על-ידי ענין המעשה של המצות בפעלם ממש שהוא בעשיה גשמיות שנקחו מבחינת מוצא פי ה' שהן 'י מאמרות כו'</p>
<p>And this is [the meaning of] “The end of the matter... for this is the whole man”—the Supernal Man, etc. Likewise, “These are the mitzvos... and he shall live by them”—which is from below to above, just as man is nourished by [vegetation, animals, and] inanimate creation.</p>	<p>ועל זה אמר סוף דבר כו' פי זה כל האדם דלעילא כו' וכן אלה המצות כו' וחי בהם שזהו מלמטה למעלה דוקא כמו האדם שגזון מן הצו"ח</p>
<p>But the first explanation of “the utterance of the mouth of Hashem,” as a source—according to the Ten Commandments of the Torah, as explained above—thus “the Supernal Man shall live” is from above to below specifically, and it is from the essence of the Infinite One, blessed be He, that is called the source of the</p>	<p>אבל פירוש הראשון במוצא פי ה' לשון מקור לפי ה' שב'י הדיברות דבתורה כנ"ל אם כן מה שאמר יחיה האדם העליון הוא מלמעלה למטה דוקא, והוא מבחינת עצמות אין-סוף ברוך-הוא שנקרא מקור מוצא לפי ה' דתורה כנ"ל ודו"ק</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>utterance of the mouth of Hashem in Torah, as explained above. And understand this well.</p>	
<p>And this is [the meaning of the verse], “Not by the bread [of Torah] alone”—in itself, which is called nourishment for the Supernal Man—rather, “by every utterance of the mouth of Hashem” from the level of Supernal Wisdom of Torah shall man live—when one brings it forth with the mouth. As it says, “During the first three hours, He sits and occupies Himself with Torah,” etc.—just as the lower man is sustained through words of Torah and mitzvos, as it is written, “For Your word has given me life,” etc.</p>	<p>וזהו כי לא על הלחם דתורה מצד עצמו שנקרא מזון לאדם העליון רק על כל מוצא פי ה' דחכמה עילאה דתורה כו' יחיה האדם כשמוציאם בפה כמו שאמר ג' שעות ראשונות יושב ועוסק בתורה כו' כמו ש'יחיה האדם התחתון על ידי דברי תורה ומצות כמו שכתוב כי אמרתה ה' חתני כו'</p>
<p>And behold, the two interpretations mentioned above are both true, and one depends on the other. And we must first understand the explanation of the concept of the Supernal Man, for there are two types of "man," as is known: the Supernal Man of Atzilus and the Lower Man of Beri'ah, Yetzirah, and Asiyah. And as it is written, "As water reflects the face to the face, so is the heart of man to man" (Proverbs 27:19).</p>	<p>והנה ב' הפרושים הנ"ל אמת והא בקה תליא, ויש להבין תחלה ביאור בחינת אדם העליון שיש ב' מיני אדם כדוע אדם עילאה דאצילות ואדם תתאה דבי"ע, וכמו שכתוב "כמים הפנים אל פנים כן לב האדם ל'אדם" כו'</p>
<p>For it is known regarding the matter of the ten sefiros of Atzilus, that they were emanated from the Emanator—this is only in the aspect of the extension of illumination into the world from the Essence of the Emanator, like the verse "and He took from the spirit" etc., as explained elsewhere at length.</p>	<p>דהנה ידוע בענין עשר ספירות דאצילות שנאצלו מן המאציל אינו רק בחינת התפשטות הארה בעלמא מעצמות המאציל כמו "ויאצל מן הרוח" כו' כפאשר כתוב במקום אחר בארה</p>
<p>And it is like, by way of analogy, the light and vitality that spreads from the essence of the soul, from concealment to revelation, into the body of a person—wisdom in the brain and emotions in the heart. This is only a metaphor and image, in the aspect of a mere ray of a ray compared to the essence of the soul, in which the powers of wisdom and emotions are hidden and integrated within its essential being.</p>	<p>וכמו על דרך משל אור וחיות המתפשט מעצם הנפש מהעלם לגילוי בגוף האדם חכמה במוח ומדות בלב שאין זה רק דמיון וציור בעלמא בבחינת הארה דהארה לבד לגבי עצם הנפש שנועלמים וכלולים בעצם מהותו, ממש כח חכמה ומדות שבנפש עצמה כו'</p>
<p>And this is like one who draws an image on a tablet that corresponds to what arises in his thought, and similarly like a seal in wax. And thus we may understand above the phrase "and upon the throne, the likeness as the appearance..."</p>	<p>וזהו כמו המצייר בלוח מה שעולה במחשבתו וכיוצא בזה או כחותם בשעווה כו', וכך יובן למעלה "ועל הכסא דמות כמראה" כו'</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>A likeness and form of man, and not actual man, etc.—and this is the aspect of the division of the lines: Chochmah, Chesed, and Netzach on the right, and Binah, Gevurah, and Hod on the left, etc.—in the order of lights and vessels in the form of the image of man: Chochmah and Binah, Chesed, Gevurah, Tiferes, and Netzach, Hod, Yesod, etc.—</p>	<p>דמות וציור אדם ולא אדם ממש כו', והוא בקנינת התחלקות הקוין חכמה חסד נצח מימין ובינה גבורה הוד משמאל כו' באורות וכלים בבחינת ציור אדם דחכמה ובינה וחסד גבורה תפארת ונצח הוד יסוד כו'</p>
<p>Just as the form of the lower man is in the intellect and heart, etc., and the structure of 248 limbs, etc.—so too is Chesed the right arm, etc. However, in truth, from the perspective of the Infinite Light itself, the ten sefirot are called “without what,” without any essence at all, as it is written: “He is wise but not with a knowable wisdom at all,” etc.—</p>	<p>כמו עדמות הציור של אדם התחנותו במחין ולב כו', וצורת רמ"ח אברים כו', כף חסד דרועא מינא כו'. ואמנם באמת הרי מצד אור-אין-סוף עצמו נקרא עשור ספירות בלי מ"ה בלי מהות כלל, וכמו שפתיב חכים—ולא בחכמה ידיעה כלל כו'</p>
<p>Up to “not from any of those attributes at all,” but the ten sefirot were emanated in order to be seen and conducted with them the worlds, etc. And this is what is written: “like the appearance of a man” — only in image, and not man, as it is written: “for He is not a man,” etc.—for the essence of the Infinite is beyond the level of man.</p>	<p>עד ולא מכל אינון מדות כלל, רק שגאצלו עשור ספירות להאחזקה להתנהגאה בהון עלמין כו'. וזהו שפתיב כמראה אדם בציור בלבד, ולא אדם כמו שפתיב כי לא אדם הוא כו' שעצמות אור-אין-סוף ברוה-הוא למעלה מבחינת אדם.</p>
<p>(And this is what is written: “for He is not a man that He should relent”—meaning with a measure, the opposite of reversal—because He is not of those attributes of man at all, as explained elsewhere.) And this is like the analogy of man below: that the revealed light and vitality that extends into the form of the limbs of his body is only a mere ray and is considered as nothing; and it is not truly called “man” in essence of the soul—only in the form of man is there a likeness to the essential soul, which is inclusive of the spiritual powers in it, like one who paints on a tablet what arises in his thought, etc.—</p>	<p>וזהו שפתיב כי לא אדם הוא להנחם במדה להיפך) מאחורו, מאחר דלאו מכל אינון מדות דאדם כלל כמו שפתיב במקום אחר), והיגו עדמות באדם למטה שהגילוי אור וחיית שנמשך בציור אברי גופו הוא הארה בלבד וכלא תשיב ואינו נקרא בשם אדם ממש בעצם הנפש רק בציור אדם הוא שדומה לעצם הנפש שכלולה מכחות הרוחניים שבה וכמציר בלוח מה—'שעולה במחשבתו כו'</p>
<p>And nonetheless, it is only in similarity that it is called “image” alone. And this will be understood also above, in the verse “like the appearance of a man,” etc.—that all ten sefirot of Atzilus that come in lines are only in the aspect of form and image in relation to the essence of the Emanator. And this is the meaning of “man — I will resemble the Supernal,” etc.</p>	<p>ועם כל זאת בדומה הוא רק שנקרא דמות בלבד. וזה יובן גם למעלה במה שפתיב דמות מראה אדם כו' דכל עשור ספירות דאצילות שפא בקוין אינו רק כמו בחינת דמות וציור לגבי עצמות המאציל. וזהו אדם אדם כו'—'לעליון כו'</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>Meaning: “the Supernal” is the essence of the Emanator, and the ten sefirot of “man of Atzilus” are only in comparison to the ten sefirot that are concealed in the hiddenness of the essence of the Emanator—only in image and likeness alone. And this is [the meaning of] “Let us make man in our image, after our likeness” only—not actual. And in truth, “He is wise but not...” as explained above. And this is sufficient explanation.</p>	<p>פירוש עליון הוא עצמות המאציל ועשר ספירות דאדם דאצילות הוא רק בדומה לגבי עשר ספירות הגנוזות בקעלם עצמות המאציל דמות וצלם בלבד. וזהו נעשה אדם בצלמנו כדמותנו בלבד, ובאמת הרי חכים ולא כו' כב"ל ודו"ק</p>
<p>This is the form and image of Adam, and not the actual Adam, etc., and it is the aspect of the division of the lines—Chochmah, Chesed, Netzach on the right, and Binah, Gevurah, Hod on the left, etc.—in the aspect of Or and Kli, in the form of the image of Adam of Chochmah and Binah and Chesed-Gevurah-Tiferes and Netzach-Hod-Yesod, etc., just as the form of the lower human is in intellect and heart, etc., and the structure of the 248 limbs, etc.—thus, Chesed is the right arm, etc.</p>	<p>דמות וציור אדם ולא אדם ממש כו', והוא בחינת התחלקות הקוין ו חכמה חסד נצח מימין ובינה גבורה הוד משמאל כו' באור וכלי בבחינת ציור אדם דחכמה ובינה ו חכמה גבורה תפארת ונצח הוד יסוד כו', כמו עד"מ ציור אדם התחזון במוחין ולב כו' וצורת רמ"ח 'אברים כו' כד חסד דרועא זמינא כו'</p>
<p>But in truth, from the perspective of the Infinite Light itself, the ten sefirot are called without "whatness" (mah), without essence at all, as it is written, “He is wise but not with a knowable wisdom,” etc., until “and not of all these attributes at all,” only that ten sefirot were emanated to be seen and to conduct the worlds through them, etc.</p>	<p>ואף באמת הרי מצד אור אין סוף עצמו נקרא עשר ספירות בלי מ"ה בלי מהות כלל וכמו שכתוב חכים ולא בחכמה ידיעה כלל כו' עד ולא מכל אינון מדות כלל רק שנאצלו עשר ספירות לאתחזאה לאתנהגא 'בהון עלמין כו'</p>
<p>And this is what is written: “Like the appearance of a man”—only an image, and not the man himself, as it is written: “For He is not a man...” because the Essence of the Infinite is above the aspect of Adam (and this is what is written: “For He is not a man to relent”—in a measure [attribute] to its opposite—since He is not of all those attributes of Adam at all, as explained elsewhere).</p>	<p>וזהו שכתוב כמראה אדם בציור בלבד ולא אדם כמו שכתוב כי לא אדם הוא כו' שעצמות אין סוף ברוח הוא למעלה מבחינת אדם (וזהו שכתוב כי לא אדם הוא להנחם במדה להיפוכו מאחר דלאו מכל אינון (מדות דאדם כלל וכמו שכתוב במקום אחר</p>
<p>And this is similar to the analogy of a person below, where the revealed light and life-force that extends in the form of the limbs of his body is but a mere radiance and is considered as naught and not accounted as the actual “person” of the soul, but only in the form of a person it is, resembling the actual soul which is composed of spiritual faculties, and as the one who draws on a board what arises in his thought, etc. And nevertheless, in resemblance only it is called image.</p>	<p>והינו עד"מ באדם למטה שגילוי אור וחיות שנמשך בציור אברי גופו הוא הארה בלבד וכלא תשיב ואינו נחשב בשם אדם ממש בעצם הנפש רק בציור אדם הוא שדומה לעצם הנפש שפלוהל מכוחות הרוחניים שבה וכמציר בלוח מה שעולה במחשבתו כו' ועל כל פנים בדומה הוא רק שנקרא דמות בלבד</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And so it is understood above as well, in what is written: “The image of the appearance of a man,” etc.—that all ten sefirot of Atzilus which come in lines are only like an image and a form relative to the Essence of the Emanator. And this is the meaning of “Adam—I shall resemble the Supreme,” etc.—that “Supreme” refers to the Essence of the Emanator, and the ten sefirot of “Adam” of Atzilus are only in resemblance relative to the ten hidden sefirot in the concealed Essence of the Emanator—just an image and a likeness only.</p>	<p>וְכִי יִבֶּן גַּם לְמַעַלָּה בְּמַה שֶׁכְּתוּב דְּמוּת מִרְאֵה אָדָם כּוּי דְּכָל עֶשֶׂר סְפִירוֹת דְּאַצִּילוֹת שֶׁבָּא בְּקוּיִם אֵינּוּ רַק כְּמוֹ בְּחִינַת דְּמוּת וְצִיּוֹר לְגַבֵּי עֲצָמוֹת הַמְּאַצִּיל, וְזֶהוּ פְּרוּשׁ אָדָם אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן כּוּי פְּרוּשׁ עֵלְיוֹן הוּא עֲצָמוֹת הַמְּאַצִּיל וְעֶשֶׂר סְפִירוֹת דְּאָדָם דְּאַצִּילוֹת הוּא רַק בְּדוּמָה לְגַבֵּי עֶשֶׂר סְפִירוֹת הַגְּנוּזוֹת בְּהַעֲלֵם עֲצָמוֹת הַמְּאַצִּיל כְּמִרְאֵה דְּמוּת בְּלִבָּד, וְזֶהוּ אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן בְּדַמְיוֹן וְצִיּוֹר בְּלִבָּד כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמְיוֹתֵנוּ בְּלִבָּד, וּבְקִאֲמַת הַיָּרֵי חֲכִים וְלֹא כּוּי כְּנ"ל וְדו"ל</p>
<p>And this is the aspect of the Supernal Man (אָדָם עֵילְאָה) of Atzilus, about whom it is said, “Let us make man” etc., “I shall resemble the Supernal One (אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן),” for in the Essence of the Infinite One, blessed is He, even though He is not of all those attributes at all, etc.—the concept is:</p>	<p>וְזֶהוּ בְּחִינַת אָדָם עֵילְאָה שֶׁבְּאַצִּילוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ נַעֲשֶׂה אָדָם כּוּי אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן שֶׁבְּעֲצָמוֹת אֹר-אֵי-סוּף בְּרוּחַ-הוּא אֶף-עַל-גַּב דְּלֹא מְכַל-אֵינּוּן מִדּוֹת בְּלֹא כּוּי הַעֲנֵן הוּא</p>
<p>That His wisdom and His attributes and His will within the Torah of holiness, which are completely integrated in His very Essence—as it is written, “And I was with Him as a nursling” (אֶמְוֵן), meaning truly with Him, etc.—as is known, that from the concealment of the Essence comes forth a source for the revelation of the ten Sefiros of Atzilus, to be called “wise” and “understanding,” “compassionate” and “merciful,” etc., in light and vessel (אֹר וְכֵלִי), like “wisdom [in] the brain,” “kindness [in] the right arm,” etc.—</p>	<p>דְּחֻכְמָתוֹ וּמְדוּתָיו וְרִצּוֹנוֹ שֶׁבְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁכְּלוּלָה בְּעֲצָמוֹתוֹ מִמֶּשׁ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְאֶהְיֶה אֲצִלּוֹ אֶמְוֵן אֲצִלּוֹ מִמֶּשׁ כּוּי בְּיָדוּעַ שֶׁנֶּמְשָׁךְ מִן הַהַעֲלֵם דְּעֲצָמוֹת לְהִיּוֹת לְמוֹקוֹר לְגִילּוּי עֶשֶׂר סְפִירוֹת דְּאַצִּילוֹת לְהִיּוֹת נִקְרָא חֲכִים וּמְבִין חֲסֵדוֹ וְרַחֲמָנוּ כּוּי בְּאֹר וְכֵלִי כְּמוֹ חֻכְמָה מוֹחָא חֲסֵד דְּרוּעָא כּוּי</p>
<p>This is the aspect of Man, “I shall resemble the Supernal One” as mentioned above. And this is what is written: “This is the Torah of man,” meaning the Torah above that is within His Essence is called the Torah of the Supernal Man. And therefore the Torah appears in the form of man, with limbs and parts (פְּרוּקִין וְשִׁיפִין), as is written in the Zohar.</p>	<p>זֶהוּ בְּחִינַת אָדָם אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן כְּנ"ל. וְזֶהוּ מַה שֶׁכְּתוּב וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם כּוּי שֶׁתּוֹרָה שֶׁלְּמַעַלָּה שֶׁבְּעֲצָמוֹתוֹ נִקְרָאת תּוֹרַת הָאָדָם הַעֲלִיּוֹן וְעַל-כֵּן הַתּוֹרָה בָּאָה בְּצִיּוֹר אָדָם בְּפְרוּקִין וְשִׁיפִין כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֵהר</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And this is the inner aspect and source of all supernal lights—[the aspect of] the image of man that is upon the throne, etc. And this is what is said, “For upon all that comes forth from the mouth of Hashem...”—meaning the source that issues forth from the essential concealment—will come into revelation in the mouth of Hashem, which is the wisdom in Torah above, to be a source for the emanation (Atzilus), as per the first interpretation of “mouth,” etc.—from this the supernal man lives, within whom are formed the lines of the ten Sefiros of Atzilus in intellect and emotions, etc., in order to bestow upon the worlds.</p>	<p>והוא בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת וּמוֹקוֹר כָּל אוֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים דְּצִיּוֹר אֲדָם שֶׁעַל הַכֶּסֶּא כו'. וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' דְּהִינּוּ מוֹקוֹר מוֹצֵא שְׂבִהַעְלָם הָעֲצָמִי יְבוֹא לְגִילּוֹי בְּפִי ה' שֶׁהוּא חֻקְמָה שְׂבִתוֹרָה שְׂלִמְעֵלָה לְהִיּוֹת מוֹקוֹר הָאֲצִילוֹת בְּפִרוּשׁ הָרָאוֹן בְּפִרוּשׁ מוֹצֵא כו' מִזֶּה יִהְיֶה הָאֲדָם דְּלַעֲלֵא שָׁבוּ כָּל צִיּוֹר הַקְּוִין דְּעֵשֶׂר סְפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת בְּמוֹחִין וּמְדוֹת כו' לְהַשְׁפִּיעַ לְעוֹלָמוֹת</p>
<p>As it is said, “He sits and engages in Torah” i.e., in the Torah of above which is called the Supernal Wisdom (חֻקְמָה שְׂלִמְעֵלָה) that emerges and extends from the concealment into revelation, to be a source for the intellect (mohin) of Chochmah and Binah of Atzilus. And afterward “he sits and judges,” etc., in the attributes of Chesed, Gevurah, Tiferes according to Torah specifically, as is written elsewhere—like “kindness [in] the right arm,” etc.</p>	<p>וּכְמָאֵר גְּזֵרָה שְׁוֶה כו' יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה דְּהִינּוּ בְּתוֹרָה שְׂלִמְעֵלָה שְׂנִקְרָאת חֻקְמָה שְׂלִמְעֵלָה הָעֲצָמִית שְׂנוֹבֵעַ וְנִמְשָׁךְ מִן הַהֶעֱלָם לְגִילּוֹי לְהִיּוֹת מוֹקוֹר לְמוֹחִין דְּחוֹכְמָה וּבִינָה דְּאֲצִילוֹת וְאַחַר כֵּן יוֹשֵׁב וְדָן כו' בְּמְדוֹת חֶסֶד גְּבוּרָה תְּפָאֶרֶת עַל-פִּי הַתּוֹרָה דְּוָקָא כְּמוֹ שְׂכָתוֹב בְּמִקּוֹם אַחַר כְּמוֹ חֶסֶד דְּרוּעָא יְמִינָא</p>
<p>And not by the bread of Torah when it is en clothed and comes in the form of nourishment and food, like “eat, O friends” etc., does the supernal man live—but by the “utterance of the mouth of Hashem,” the source of the Supernal Wisdom in Torah when it comes into speech specifically, like “those who bring it out with their mouth.”</p>	<p>וְלֹא עַל הַלֶּחֶם דְּתוֹרָה כְּשִׁמְתַּלְבֵּשׁ וּבָא בְּבְחִינַת מֵאֲכָלִי מְזוֹן כְּמוֹ אֲכָלוּ רַעִים כו' יִהְיֶה הָאֲדָם הָעֲלִיּוֹן אֵלָּא עַל מוֹצֵא פִי ה' בְּמוֹקוֹר הַחֻקְמָה הָעֲלִיּוֹנָה דְּתוֹרָה כְּשִׁבָּא בְּדִיבּוֹר דְּוָקָא כְּמוֹ לְמוֹצִיאֵיהֶם בְּפִה</p>
<p>And like the analogy of man below, Torah that comes out of his mouth becomes an encompassing light (מְקִיף) to the root of his soul, etc. And this is sufficient explanation.</p>	<p>וּכְמוֹ עַל דְּרַךְ מְשַׁל בְּאֲדָם לְמַטֵּה דְּתוֹרָה שְׂיוֹצֵא מִפִּיו בְּעֵשֶׂה בְּחִינַת מְקִיף לְשֵׁרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ כו' וְדוּ"ל</p>
<p>And behold, after the level of Adam HaElyon of Atzilus receives light and flow from the "Motsa Pi Hashem"—from the Torah of Above—from which the influence is drawn below to the level of Adam HaTachton of Beriah, Yetzirah, and Asiyah (BY”A) etc.,</p>	<p>וְהִנֵּה אַחַר שְׂבִחִינַת אֲדָם עֵילָאָה דְּאֲצִילוֹת מְקַבֵּל אוֹר וְשׂוֹפֵעַ מִמוֹצֵא פִי ה' דְּתוֹרָה שְׂלִמְעֵלָה שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַשְׂפָע לְמַטֵּה לְבְּחִינַת אֲדָם תְּתַאֵה דְּבִי"ע כו'</p>
<p>this is the level of the Divine power of Malchus of Atzilus within the souls and angels of BY”A, which is also called Adam in form.</p>	<p>שְׁוֶהוּ בְּחִינַת כַּח הָאֵלֹהִי דְּמַלְכוּת דְּאֲצִילוֹת בְּנִשְׁמוֹת, וּמְלֶאכִים דְּבִי"ע שְׂנִקְרָא גַם כֵּן אֲדָם בְּצִיּוֹר</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

For in truth, even the level of Malchus of Atzilus relative to the created beings is called Creator and is separated in level, just as the Emanator is separated from the emanated,	פי באמת גם בחינת מלכות דאצילות לגבי הנבראים נקרא בורא ומבדל בערך כמו המאציל שמבדל בערך מן הנאצל
as it is written: “for you saw no form” etc.,	ובכמו שכתוב פי לא ראיתם כל תמונה כו'
and when Malchus becomes en clothed in the angels, it is called in the form of Adam,	וכאשר בא בהתלבשות המלכות במלאכים ונקרא בציוור אדם
such as angels that are called “the eyes of Hashem” and “the ears of Hashem,” and [phrases like] sitting and standing and walking, and other such human attributes—though He has no body or form of a body, G-d forbid.	כמו מלאכים שנקראו עיני ה' ואזני ה' ושיבה ועמידה והליכה וכהנה גווי כל תוארי אדם שאין לו גוף ולא דמות הגוף ח"ו
And as it is written in the Zohar, that from the side of the Shechinah, it is said “you saw no form,” but from the side of the creations that are ex nihilo, it is called the level of Adam	ובכמו שכתוב בזהר דמסטר דשכינתא פי לא ראיתם כו' אף מסטר דבריא יש מאין נקרא בחינת אדם
through the powers of the angels that are called vessels and limbs of the Shechinah, such as “the eyes of Hashem that roam” [which refer to] the masters of providence,	על-ידי כחות המלאכים שנקראו פלים ואברים דשכינתא כמו עיני ה' משוטטות מרי דאשגחותא
and “masters of ears and arms” etc., until the angels of Asiyah are called the feet of the Shechinah and similar expressions.	ומרי דאודנין ודידין כו' עד שמלאכים דעשיה נקראו רגלי השכינה וכהנה גווי
And all this is only in the level of form, which is called radiance of radiance, as it says: “By Your light we see light,”	וכל זה רק בבחינת ציוור שנקרא הארה דהארה כמו שכתוב באורח נראה אור
after the screen which separates between Atzilus and Beriah, as mentioned above.	אחר המסך המפסיק בין אצילות לבריאה כנ"ל
And this is called “the appearance of the likeness of the glory of Hashem” etc.,	והוא הנקרא מראה דמות כבוד ה' כו'
and it is known that the difference between Adam of Atzilus and Adam of BY”A is the difference between “Tzelem” (image) and “Demus” (likeness): “Tzelem” applies to the male aspect and “Demus” to the female.	וכידוע שנהפ"רש בין אדם דאצילות לאדם דבי"ע זהו ההפ"רש בין צלם לדמות דצלם בדכורא ודמות בנקבא
(And regarding what is written: “and upon the throne was the likeness,” this refers to the level of Adam HaTachton upon the throne of Beriah,	ומה שכתוב ועל הכסא דמות הוא בחינת אדם תתאה) על כסא דבריאה
which is only in the level of “likeness of the glory of Hashem” of Ze'er Anpin of Atzilus—this is “like the appearance of Adam HaElyon,”	שהוא רק בבחינת דמות כבוד ה' דז"א דאצילות וזהו, כמראה אדם העליון

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

and from there is the source of the created beings, as it is written: "In the hands of the prophets I shall appear," as is known).	וּמִשָּׁם מְקוֹר הַנְּבִיאִים כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה (כִּידוּעַ).
And even regarding this level of Adam in BY" A which receives from Adam HaElyon, it is said: "Not by bread alone..." but "by everything that comes from the mouth of Hashem"—from Adam HaElyon etc.,	וְגַם עַל בְּחִינַת אָדָם זֶה שְׂבִכִי"ע שֶׁמְקַבֵּל מֵאָדָם עֵילָאָה נֶאֱמַר כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם כֹּוּ רַק עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' דְּאָדָם הָעֵלְיוֹן כֹּוּ
and this refers to the level of "Motsa Pi Hashem" of the Written Torah which extends into the Oral Torah—Malchus we call it—and this is the "Book and story," as is known,	וְהֵינּוּ בְּחִינַת מוֹצֵא פִי ה' דְּתוֹרָה שְׂבִכְתָּב שֶׁנִּמְשָׁךְ לְתַשׁוּב"ע מִלְּפָא קָרִינֵן לָהּ וְזוֹה סֵפֶר וְסֵפֶר כִּידוּעַ
that also Adam HaTachton receives life etc. And this is enough for now.	יְחִיָּה גַם בְּן אָדָם תַּמָּאָה וְכוּ' וְדו"ק לִיָּה
And behold, the second explanation of "by every utterance of the mouth of Hashem" is literal—meaning the revelation of the Ten Utterances that came from the mouth of Havayah, which is Torah.	וְהִנֵּה הַפִּירוּשׁ הַבֵּית בְּ"מוֹצֵא פִי ה'" כְּפֶשֶׁטוֹ שֶׁהוּא הַגִּילוי דִּלְ מֵאֲמָרוֹת שֶׁיֵּצֵא מִפִּי הוּי' דְּתוֹרָה
That if not for My covenant, etc. [the laws of heaven and earth would not be established]. And it is "by every utterance of the mouth of Hashem," specifically that which comes in the Ten Utterances in action, that the supernal man lives.	שְׂאָם לֹא בְּרִיתִי כֹוּ וְעַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' שְׂפָא בְּי' מֵאֲמָר בְּעִשְׂיָה דְּוָקָא יְחִיָּה הָאָדָם הָעֵלְיוֹן
That is—through the fulfillment of the commandments in actual deed, as will be explained.	דְּהֵינּוּ עַל־יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְוֹת בְּפֶעַל מִמֶּשׁ כְּמוֹ שְׂיִתְבָּאָר
And one depends on the other—for if the utterance of Havayah is drawn into the supernal man of Atzilus from the First Source, then man is also enlivened by the utterance of the mouth of Hashem that is in the physical commandments.	וְהָא בְּהָא תְּלִיָא דְּאָם נִמְשָׁךְ מוֹצֵא פִי הוּי' בְּאָדָם עֵלְיוֹן דְּאֵצִילוֹת מִמְּקוֹר הָרֵאשׁוֹן יְחִיָּה הָאָדָם גַּם מִן הַמוֹצֵא פִי ה' שְׂבִמִצְוֹת מַעֲשִׂוֹת
And likewise: in man below, it is through the utterance of the mouth of Hashem in Torah—that Torah study leads to action, etc.	וְחִלִּי: בְּאָדָם לְמִטָּה בְּמוֹצֵא פִי ה' בְּדַבְּרֵי תוֹרָה תְּלַמּוּד מְבִיא לִידֵי מַעֲשֵׂה כֹוּ
But in truth, what enlivens the man is specifically the deed of the commandments, as it says "These are..." and as it is written, "The end of the matter... His commandments guard, for this is the whole man."	וּבְאֵמַת עֵי - מַה שְׂיִחִיָּה הָאָדָם הוּא בְּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת דְּוָקָא כְּמוֹ שְׁכָתוּב אֵלָּה כֹוּ וְכֹמוֹ שְׁכָתוּב סוּף דְּבַר כֹּוּ אֵת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם
Meaning: this is all the light and vitality of the supernal man, who receives from the utterance of the mouth of Hashem—because the end is rooted in the beginning specifically.	פִּירוּשׁ כִּי זֶה כָּל הָאוֹר וְחַיּוּת הָעֵלְיוֹן דְּאָדָם הָעֵלְיוֹן שֶׁמְקַבֵּל מִמוֹצֵא פִי ה' מִשׁוּם דְּנִעּוּץ תַּחַב"ס דְּוָקָא

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

That the final action rose in the primordial thought, as will be explained.	דסוף מעשה עלה במחשבה תחלה כמו שיתבאר ודו"ל
(And even what is called “Man—likeness to the Supreme” is truly only in the final action specifically.	וגם מה שנקרא אדם אדמה לעליון ממש אינו אלא בסוף מעשה דוקא
And this is what it says, “As water reflects the face to the face”—from below to above, through the elevation of feminine waters via mitzvos—so too “the heart of man to man,” etc., as will be explained.)	וזהו פנים הפנים אל פנים מלמטה למעלה בהעלאת (מ"ן דמצות פן לב האדם לאדם כו' וכמו שיתבאר
And now, based on the above, we can understand what is written: “The end of the matter... and guard His commandments, for this is the whole man”—as above.	והנה מעתה יש להבין מה שכתוב סוף דבר כו' ומצותיו שמור כי זה כל האדם דלעילא כו'
And this is what it says: “For by every utterance of the mouth of Hashem, man shall live,” etc.	והוא מה שכתוב כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם כו'
For behold, it was explained above that regarding the Essence of the Infinite One, blessed be He, none of these attributes apply at all.	דהנה מבוואר למעלה שמצד עצמות אור-אין-סוף ברוך-הוא לאו מפל אינון מדות כולל
And what is drawn down in the form of measured lines—as it says “man shall live”—is by “every utterance of the mouth of Hashem” that is specifically in the commandments, as it says “for this is the whole man.”	ומה שנמשך בציוור קוין שנהו שנגמר יחיה האדם הוא על כל מוצא פי ה' שבמצות דוקא כמו שכתוב כי זה כל האדם
And this is the aspect of the Supernal Will within the actual performance of the commandments, which is higher than the level of wisdom within man.	והוא בחינת רצון העליון שבמצות בפעל ממש שהוא למעלה מבחינת החכמה דאדם
Even though it is called only “the end of the matter,” it is higher than the “head,” i.e., wisdom—	שאף-על-פי שנקרא סוף דבר לבד הוא למעלה מראש דחכמה
to the point that it influences all the light and vitality to every level of “man.”	עד שמשפיע כל אור וחיית לכל בחינת אדם
And this is [the meaning of] “for this is the whole man,” and likewise what is written: “for by every utterance of the mouth...”	וזהו כי זה כל האדם פן מה שכתוב כי על כל מוצא פי
This “utterance” is the aspect of the source of “the mouth of Hashem,” i.e., wisdom, and all of this is only a multitude, etc.	מוצא זה הוא [בחינת מקור לפי ה' דחכמה, וכל זאת ריבוי הוא כו'
And this can be understood by first introducing that there are two kinds of will: one is the lower will and the other is the higher will.	ויבין זה בהקדים תחלה שיש ב' מיני רצון א' רצון התחתון ובה' רצון העליון

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

As it is written in the Zohar: “There is [will], and there is will,” etc., which are called the inner will and the outer will—also called simple will and composite will.	וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזוֹהַר דְּאִית [רְצוֹן] וְאִית רְצוֹן כּוּי שְׁנִקְרָא פְּנִימִיּוֹת הַרְצוֹן וְחִיצוֹנִיּוֹת הַרְצוֹן וְכֵן נִקְרָא רְצוֹן פְּשוּט וְרְצוֹן הַמּוֹרְכָב כּוּי
And the explanation is as known—that a will which comes clothed and integrated within intellect and emotions is called the lower will,	וּבִיאוּר הַדְּבָר יְדוּעַ שֶׁרְצוֹן הַבָּא בְּהִתְלַבְּשׁוֹת וְהִרְכָּבָה בְּשִׁכְלֵי וּמַדּוֹת נִקְרָא רְצוֹן הַתַּחְתּוֹן
to the extent that even the limbs are moved by this will.	עַד שֶׁגַם הָאֵיבָרִים בְּתַנוּעָה נִמְשָׁכִים אַחַר הַרְצוֹן
All of this is called merely external will, which comes in a compounded way, along the path and order of the chain of descent—from cause to effect.	כֹּל זֶה נִקְרָא רְצוֹן חִיצוֹנִי לְבַד שֶׁבָּא בְּהִרְכָּבָה בְּדֶרֶךְ וְסֵדֶר הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת מֵעִלָּה לְעָלוֹל
For example, the initial will toward something is only an extension of force from the essence of the soul in its external aspect—	כְּמוֹ תַחֲלַת הַרְצוֹן לְדַבָּר מֵהוּ הוּא רַק הַתְּפִשׁוּת כַּח מַעֲצָם הַנִּפְשׁ בְּחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁבָּא
to be drawn toward something, like desiring to build a building and the like—	לְהִיּוֹת נִמְשָׁךְ לְדַבָּר מֵהוּ כְּמוֹ שֶׁחִפֵּץ וְרוֹצֵה לְבָנוֹת בְּנֵי וְכַהֲנֵי גֵוּנֵי
in which the will is drawn into the act of building, which is a compound matter, not a simple and essential one—	שֶׁנִּמְשָׁךְ הַרְצוֹן בְּמַעֲשֵׂה הַבְּנֵי שֶׁזֶה עֲנֵן וְדַבָּר מוֹרְכָב וְלֹא פְּשוּט וְעֲצָמִי
which allows for change and transformation, etc.	שֶׁיֵּבֹא בּוֹ חִילוּף וְשִׁנוּי כּוּי
Therefore, this will is immediately extended into a rationale and understanding of why one desires it.	וְעַל כֵּן רְצוֹן זֶה מִיָּד מִתְּפַשֵּׁט בְּטַעַם וְשִׁכְלֵ לְמַה שֶׁיִּרְצֶה
And from the intellect and rationale, it extends into the emotions—	וּמִן הַשִּׁכְלֵ וְהַטַּעַם יִתְּפַשֵּׁט בְּמַדּוֹת
thus, the essence of the will has changed when it comes to be clothed in the intellect,	הָרִי נִשְׁתַּנָּה מֵהוּי הַרְצוֹן כְּשֶׁבָּא לְהִתְלַבֵּשׁ בְּשִׁכְלֵ
and from the intellect it changes again when it enters the emotions of the heart—	וּמִן הַשִּׁכְלֵ מִשְׁתַּנָּה בְּבֹאוֹ בְּמַדּוֹת שֶׁבִּלְבָב
as will that comes into love or fear, kindness or severity—called “desire of the heart,” etc.	כְּרְצוֹן שֶׁבָּא בְּאַהֲבָה אוֹ יִרְאָה חֶסֶד אוֹ דִּין נִקְרָא רְעוּתָא דְּלִבָּא כּוּי
And all the more so when it becomes en clothed in thought, it is called “will within thought”; and similarly, from thought to speech, and from speech to action—such as in the act of building or in the walking of the feet, and so forth—	וְכֹל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמִּתְלַבֵּשׁ בְּמַחְשָׁבָה נִקְרָא רְצוֹן שֶׁבְּמַחְשָׁבָה, וְכֵן מִמַּחְשָׁבָה לְדַבּוּר, וּמִדַּבּוּר לְמַעֲשֵׂה, כְּמוֹ בְּמַעֲשֵׂה הַבְּנֵי וּבְהַלִּיכַת הַרְגֵל וְכַהֲגוֹנָא

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>and it is all one will—which is the power of inclination and extension of the soul toward something—that comes in a compounded form within intellect, emotions, thought, speech, and action, in a way of enclothement and descent from cause to effect—like from intellect to emotions, and from emotions to thought, speech, and action, as mentioned above.</p>	<p>והכל רצון אחד שהוא כח הט"ה והמשכת הנפש לדבר מה שפא במורכב בשכל ומדות ומחשבה ודבור ומעשה, בדרך התלבשות והשתלשלות מעילה לעולל, כמו משכל למדות, וממדות למו"ד"מ פנ"ל</p>
<p>Now, this will is called the lower will (ratzon hatachton), which comes in the form of the image of man (adam) in three lines—right, left, and center—Chabad, Chagat, Nehi, etc., for as soon as the will becomes compounded, it is inclined toward right and left and center, and bends itself from right to left, etc.</p>	<p>והנה זה הרצון נקרא רצון הפתחון שפא בבחינת ציור אדם בג' קוים מימין ומשמאל ואמצע, וקב"ד חג"ת נה"י כו', שהרי מיד שהרצון פא במורכב הט"ה לימין ושמאל וממוצע ויכפף עצמו מימין לשמאל כו'</p>
<p>and this is according to the structure of the will's composition; therefore, one sees within it a change from kindness to severity and from severity to kindness—even before it becomes enclothed and compounded within revealed intellect and reasoning.</p>	<p>והוא על פי אופן הרפכת הרצון, ועל פן נראה בו שנוי מחסד לדין ומדין לחסד גם בטרם בואו בהתלבשות והרפכה בשכל וטעם גלוי</p>
<p>(And this is what is called “hidden reasoning” of the will, as is known, that it divides into the Chagat within the will itself, etc., and this is the root of the extension of the three lines of Chochmah, Chesed, Netzach, etc., in revelation, as is known.)</p>	<p>והוא שנקרא טעם כמוס לרצון פידוע שמתחלק (לחג"ת שברצון עצמו כו', והוא שורש המשכת הג' (קוים דחח"נ כו' בגילוי פידוע</p>
<p>And this is the concept of the intellects (mohin) of Chabad, which also clothe the will, in the three lines—right, left, and center: Chochmah, Chessed, Netzach on the right, etc.</p>	<p>וזהו ענין המוחין חב"ד שהו מלבישין לרצון גם פן בג' קוים ימין ושמאל וממוצע, חקמה חסד נצח מימין כו'</p>
<p>And so it descends further from the intellects of Chabad into the emotions, and from Chagat to Nehi, etc.</p>	<p>וכן יורד עוד ממוחין חב"ד למדות, ומחג"ת לנה"י כו'</p>
<p>All of this is the form of man (adam) in three lines: Chochmah, Chesed, Netzach on the right; Daas, Tiferes, Yesod in the center; Binah, Gevurah, Hod on the left—</p>	<p>שכל זה הוא בחינת ציור אדם בג' קוים: חקמה חסד נצח מימין, דעת תפארת יסוד באמצע, בינה גבורה הוד בשמאל</p>
<p>and the configuration of intellect and emotions, and all their detailed divisions in the ten sefiros—and their inter-inclusions in many varied manners, constantly changing from one thing to its opposite—</p>	<p>וציור פח דמוחין ומדות וכל פרטי התחלקותם בי' ספירות והתפלגותם בכמה ריבוי אופנים שונים בשנוי תמיד מדבר להפך</p>
<p>from the beginning of the will, which is called Kesser, until the end of action which is in the level of the foot—</p>	<p>מתחלת הרצון שנקרא קטר עד סוף מעשה שבבחינת רגל כו'</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>for sometimes the light of the will and kindness is in the intellect and emotions all the way to the end of action, and sometimes the opposite, etc.</p>	<p>שְׁלֵפְעָמִים אֹרֶךְ הַרְצוֹן וְחֶסֶד בְּחֻמָּה וּמַדּוֹת עַד סוֹף מַעֲשֵׂה, וְלִפְעָמִים לְהִפְךָ כּו'</p>
<p>And the analog from all of this will be understood Above: the concept of the hishtalshelus (downward progression) of the ten Sefiros of Atzilus in three lines, etc., and in the image of man with three levels—intellects (mochin), emotions (middos), down to action (maaseh), which is from Ayin-Beis (ע"ב), that the light of the will comes encloded in Chochmah, and from Chochmah into the middos, and from the middos into thought, speech, and action—until “Elokim created the heavens and the earth and all their hosts” in actual deed (pe'ulas mamash), which is the level of action, as it says, “Bereishis bara”—with Chochmah, and with will that is encloded in Chochmah, as explained above in the matter of compounded will, which is called the lower will (ratzon hatachton).</p>	<p>וְהַנְמָשֵׁל מִכָּל זֶה יוֹכֵן לְמַעַלָּה עֲנִיָּן הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת דְּעֵשֶׂר סְפִירוֹת דְּאַצִּילוֹת בְּג' קוּיָן כּו', וּבְצִיּוֹר אָדָם בְּג' מַדְרָגוֹת מוֹחִיָן וּמַדּוֹת עַד מו"ד"מ שֶׁהוּא מַע"ב שְׂבָא אֹרֶךְ הַרְצוֹן בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת בְּחֻמָּה, וּמַחְכְּמָה לְמַדּוֹת וּמַמּו"ד"מ עַד שֶׁבְּרָא אֱלֹקִים שְׁמַיִם וָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם בְּפ"מ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּעֲשֵׂה, וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב בְּרֵאשִׁית בְּרָא בְּחֻמָּתוֹ וּבְרֵצוֹן שְׁמֵלוֹבֵשׁ בְּחֻמָּה כַּנ"ל בְּעֲנֵן רְצוֹן הַמְּוֹרָכָב שֶׁנִּקְרָא רְצוֹן הַתַּחְתּוֹן</p>
<p>And within it are three lines: Chesed, Gevurah, Tiferes—right, left, and so on. And this is [the meaning of] “Let there be light”—[which refers to] Chesed; and “Let there be a firmament”—the aspect of Gevuros; and these are the aspects of the middos during the six days of creation that extend from Chochmah, as explained above, until the level of action, which is called “the end of all” (sof hakol), as is known.</p>	<p>וַיֵּשׁ בּוֹ ג' קוּיָן: חֶסֶד גְּבוּרָה תַּפְאָרֶת מִיְמִין וְשֵׁמַאל כּו', וְזֶהוּ יְהִי אֹרֶךְ – חֶסֶד; יְהִי רְקִיעַ – בְּחִינַת גְּבוּרָה, וְהֵן בְּחִינַת מַדּוֹת דְּו' יְמֵי בְּרֵאשִׁית שֶׁנִּמְשָׁכִים מִחֻמָּה כַּנ"ל עַד בְּחִינַת הַמַּעֲשֵׂה שֶׁנִּקְרָא סוֹף הַכֹּל כּו' כִּידוּעַ</p>
<p>And in this will there are many [changes] in different manners from the beginning of will until the end of action. Just like in the matter of the flood, where it says, “I will blot out,” and then Noach offered a sacrifice, and [it says] “And Hashem smelled the pleasing aroma,” and He said to His heart, “I will not again [curse the ground, etc.]”</p>	<p>וּבְזֶה הַרְצוֹן יֵשׁ [שְׁנוּיִים] רַבִּים בְּאוֹפְנִים שׁוֹנִים מִתְחַלֵּת הַרְצוֹן עַד סוֹף מַעֲשֵׂה, וְכִמּוֹ בְּעֲנֵן הַמַּבּוּל שֶׁאוֹמֵר אֲמָתָה, וְהִקְרִיב נֹחַ קָרְבָן, וַיִּרַח אֶת רִיחַ נִיחּוֹחַ, וַיֹּאמֶר אֵל לִבּוֹ לֹא אֶסִּיף כּו'</p>
<p>And this is the concept of the level of Adam—which are the middos—that change according to the will, which changes according to the intellect, as explained above (and this is what it says, “for He is not a man to relent,” as mentioned above).</p>	<p>וְזֶהוּ עֲנֵן בְּחִינַת אָדָם שֶׁהֵן הַמַּדּוֹת שֶׁמְשַׁתַּנְּיִם עַל פִּי הַרְצוֹן שֶׁמְשַׁתַּנְּהָ בְּשֶׁכַל כַּנ"ל (וְזֶהוּ שֶׁאֵמַר: כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם כַּנ"ל)</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And so it is all the way to the highest heights—even in the primordial will (ratzon hakadum), when it arose in His will to expand, etc., as mentioned above. And understand this well.</p>	<p>וְכֵן הוּא עַד רוּם הַמַּעְלוֹת גַּם בְּרָצוֹן הַקְּדָמוֹן כְּשֶׁעָלָה בְּרָצוֹנוֹ לְהִתְפַּשֵּׁט כּוֹי כַּנִּל וְדוּ"ל</p>
<p>However, the second level of will is that which is called the Supernal Will (ratzon ha'elyon), which is called a simple and essential will. And this is the level of the Supernal Will that is specifically in the mitzvos, from which the supernal Adam is enlivened, as explained above.</p>	<p>וְאִמָּנָם מִדְּרָגָה הַב' בְּרָצוֹן הוּא הַנִּקְרָא רָצוֹן הָעֵלְיוֹן שֶׁנִּקְרָא רָצוֹן פְּשוּט וְעֵצְמִי, וְהוּא בְּחִינַת רָצוֹן הָעֵלְיוֹן שֶׁבְּמִצְוֹת דּוֹקָא שְׂמִנָּה יְחִיָּה הָאָדָם הָעֵלְיוֹן כַּנִּל</p>
<p>And the explanation of the matter of the simple will can be understood from the simple and essential will found in a person below. This is the entire aspect of the inwardness and essence of the soul that is drawn into this will, which is called the “tilting of the essence” (ha'tiyas ha'mahus) and the core, with nothing remaining of himself aside from this, for this will is his very essence and being itself.</p>	<p>וּבִיאור עֲנָנוּ רָצוֹן הַפְּשוּט יוֹבֵן מְרָצוֹן פְּשוּט וְעֵצְמִי שֶׁבָּאָדָם לְמִטָּה שֶׁזֶּהוּ כָּל בְּחִינַת פְּנִימִיּוּת וְעֵצָם הַנִּפְשׁ נִמְשָׁךְ בְּרָצוֹן זֶה שֶׁנִּקְרָא הַטִּיית הַמַּהוּת וְעֵצָם בְּלִי שִׁיּוּר דְּבָר בְּעֵצְמוֹ זוֹלַת זֶה לְפִי שֶׁזֶּה הִרְצוֹן הוּא כָּל עֵצְמוֹתוֹ וּמַהוּתוֹ מִמֶּשׁ</p>
<p>This is what is called a simple will in the simplicity of essence—like the example of a simple will to desire one’s own life. This stems from self-love, the love of one’s own soul in true essentiality: “A person will give everything he owns in exchange for his soul,” etc.</p>	<p>זֶהוּ הַנִּקְרָא רָצוֹן פְּשוּט בְּפִשְׁטוּת הָעֵצָם, כְּמוֹ עַל דְּרָגָה דְּיוֹגְמָא בְּרָצוֹן הַפְּשוּט לְחַפֵּץ בְּחִינַת נִפְשׁוֹ שֶׁהוּא מֵצַד אֲהָבַת עֵצְמוֹ שֶׁאוֹהֵב חַיִּי נִפְשׁוֹ בְּבְחִינַת עֵצְמִיּוּת מִמֶּשׁ וְכָל אֲשֶׁר לְאִישׁ יִתֵּן בְּעַד נִפְשׁוֹ כּוֹי</p>
<p>Therefore, also the will that extends to find “prey” (sustenance) for his soul is a simple will from the essence of the soul, which is called the yechidah, etc.</p>	<p>וְעַל כֵּן גַּם הִרְצוֹן הַנִּמְשָׁךְ לְמִצָּא [טָרֵף] לְנִפְשׁוֹ הוּא רָצוֹן פְּשוּט מֵעֵצְמִיּוּת הַנִּפְשׁ שֶׁנִּקְרָא יְחִידָה כּוֹי</p>
<p>And similarly, this is found in a father’s love for his son or for a friend who is like his own soul—that his love is essential, like the love of Yonasan for David, “for he loved him as his own soul,” etc.</p>	<p>וְכֵן יִמְצָא בְּאֲהָבַת אָב לְבָנוֹ אוֹ לְרֵעֵהוּ כְּנִפְשׁוֹ שֶׁאֲהָבָתוֹ עֵצְמִית בְּאֲהָבַת יוֹנָתָן לְדָוִד שֶׁאֲהָבַת נִפְשׁוֹ אֲהָבוֹ וְגוֹי</p>
<p>And such a will is not composite, nor is it ever changed or altered at all, for it is a true essence—and any essence has no change or variation at all, etc.</p>	<p>וְרָצוֹן כַּזֶּה הוּא בְּלִתי מוּרְכָב וּבְלִתי מִתְחַלֵּף וּמִשְ�תַּנֵּה כִּלְלֵל לְהִיּוֹתוֹ בְּחִינַת עֵצְמִיּוּת מִמֶּשׁ שֶׁכָּל עֵצָם אֵין בּוֹ שִׁנוּי וְחִלּוּף כִּלְלֵל כּוֹי</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>For this [will] is entirely above the level of the soul's faculties, for it does not come at all into a state of extension or illumination. Therefore, this will cannot be composed or clothed in the garments of intellect and emotions, which limit and constrain the essence of will, causing inclination, alteration, and change, etc. And in the will of the soul itself—truly—it is impossible to confine or clothe anything composite, for it is simple and essential, etc.</p>	<p>מפני שהוא למעלה מבחינת כחות הנפש לגמרי שאינו בא בבחינת התפשטות והארה כלל על פן לא יוכל רצון זה לבוא בהרפכה כלל בלבושי השכל ומדות שהן המצמצמים ומגבילים מהות הרצון ובא בנטיה וחלוף ושונוי כו' וברצון הנפש עצמה ממש אי אפשר להגביל ולהלביש שום דבר מרפב להיותו פשוט ועצמי כו'</p>
<p>Therefore it is called Supernal Will—meaning, it is above any investment and evolution of the soul's faculties that come in the form of Adam, as explained above—since it cannot come into the image of lines and vessels in Chabad and Chagat, as above. Therefore, it is entirely above the level of Adam.</p>	<p>ולכן נקרא בשם רצון העליון, פירוש שהוא עליון מקל התלבשות והשתלשלות דכחות הנפש הבאים בצירור אדם כנ"ל מפני שאי אפשר שיבוא בצירור קוין וא"ו כ"ף בתקמה בינה דעת וחסד גבורה תפארת כנ"ל על פן הוא למעלה מבחינת אדם לגמרי</p>
<p>And as is known in the service of Hashem, this refers to the higher love (ahavah rabbah) of “with all your might” (me’od), which is the idea of self-sacrifice (mesirus nefesh) in a simple and essential will that cannot come through the order of steps of the intellect and emotions of a human being at all.</p>	<p>וכידוע שבעבודת ה' הוא אהבה רבה דכל מאדך שהוא ענין מסירת נפש ברצון פשוט ועצמי שלא יוכל לבוא בסדר המדרגות בשכל ומדות אדם כלל</p>
<p>Whereas “with all your soul” (b’chol nafshecha) refers to the soul of man—which is a will that is clothed within wisdom and emotions, etc. And likewise, one can understand above [in the Divine realm] the simple and essential will found in the inwardness and essence of the Infinite One (Ein Sof), which is called “sealed of all sealeds” (setima d’kol setimin), of which no thought can grasp at all—not even the primordial thought or wisdom.</p>	<p>מה שאין פן בכל נפשך הוא נפש האדם שהוא רצון שבתקמה ומדות כו', וכמו פן יובן למעלה רצון הפשוט ועצמי שהוא בפנימיות ועצמיות דאור אין סוף ברוך הוא ממש שנקרא סתימא דכל סתימין דלית מחשבה תפיסא ביה כלל אפלו מחשבה וחקמה קדמונה כו'</p>
<p>It is impossible that it should come into an extension in the form of Adam at all—as it is written: “For He is not a man that He should relent.” And this is the level of essential love (ahavah atzmis) itself, in which His entire essence and being is drawn into it—like, for example, the idea of soul-love described above.</p>	<p>שאי אפשר שיוכל לבוא בהתפשטות בצירור אדם כלל וכמו שכתוב פי לא אדם הוא להנחם, והיינו בחינת אהבה רבה העצמית ממש שכל מהותו ועצמותו יתברך נמשך בה</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>As in the earlier example of the soul-love above. And this is what is stated regarding the future time: “She shall be called ‘My desire is in her’ (cheftzi bah).” And as it says, “And Your love shall not depart,” like an essential love in the household—where there is no change, no variation, and no inclination at all, for it is truly an essential level, like a father toward a son who is desired with a simple and essential will, into which his entire essence is drawn.</p>	<p>כמו על דרך משל ענין אהבת נפש הנ"ל, והוא מה שכתוב לעתיד לבוא שתקרא חפצי בה כו' וכמו שאמר ואהבתך אל תסור כו' פאהבה עצמית בביתו שאין בזה שנוי וחלופה ולא נטיה כלל להיותו בחינת עצמיות ממש פאב את בן ירצה ברצון פשוט ועצמי שקל מהותו ועצמותו נמשך בו</p>
<p>And likewise, in the future it is written, “And He shall return the heart of the fathers to the children,” etc.—that it shall be without any change or variation at all, also because it does not clothe or come into any composition of [wisdom] and emotions at all. And this is what is written, “For He is not a man that He should relent,” etc.</p>	<p>וכמו כן לעתיד לבוא פתיב והשיב לב אבות על בנים כו' שיהיה בלי שנוי וחלופה כלל גם מפני שאינו מתלבש ובא בהרכבה ד[תקמה] ומדות כו' כלל, וזהו שאמר פי לא אדם הוא להנחם כו'</p>
<p>(And as is written elsewhere, that this is the meaning of the verse “My horn is raised...”—this refers to the kingship of Mashiach, as it says, “Behold, My servant shall prosper, he shall be high and exalted...” and “very high,” which is above the level of Adam. Therefore, David lives and endures. And this is sufficient for the understanding.)</p>	<p>וכמו שכתוב במקום אחר שזה שכתוב רמה קרני כו') שזהו מלכות משיח שנגאמר ישפיל עבדי ירום כו' [נשא] מאד למעלה מבחינת אדם על פן דוד חי וקיים (ויד"ל)</p>
<p>And now, it will be understood also regarding the root of the matter of mitzvos Above Above, which is what is called specifically by the term the Supernal Will, as mentioned above—this is beyond the level of the lower will previously mentioned, which is composite and encloded in the level of Adam, etc.</p>	<p>ומעשה יובן גם כן בשרש ענין המצות למעלה מעלה שזהו הנקרא בשם רצון העליון דוקא כנ"ל, שזהו למעלה מבחינת רצון התחתון הנ"ל שקרוב ומלוכבש ב'בחינת אדם כו'</p>
<p>Yet seemingly, one might ask: the 248 positive commandments are called the 248 limbs of the King, which are specifically in the form of Adam, etc.</p>	<p>ולכאורה יש להבין בזה דהלא רמ"ח מצות עשה נקרא רמ"ח אברים דמלקא שיהא דוקא בציר אדם כו'</p>
<p>However, there are two levels in mitzvos: the first is that the light of the Supernal Simple Will descended and was drawn into wisdom and the mitzvos of Torah, and became encloded specifically in the level of lights and vessels, etc.</p>	<p>אבל יש במצות ב' מדרגות, האחת מה שיירד האור דרצון העליון הפשוט ובא ונמשך בתקמה ומצות דתורה ומתלבש בבחינת אורות וכלים דוקא כו'</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>And this is what is called “the commandments of Havayah,” as it is written: “Who has sanctified us with His commandments,” etc. Likewise, the Torah is called “the Torah of Havayah.” It is the Torah of Adam specifically, as it says, “For by every utterance of the mouth of Havayah shall man live.”</p>	<p>ונקרא מצות הוי' וכמו שכתוב אשר קדשנו במצותיו כו', וכן התורה נקראת תורת הוי', היא תורת האדם דוקא, דנהו שכתוב פי על כל מוצא פי הוי' יתנה האדם.</p>
<p>And so too with the commandments of Havayah, of which it says: “For this is the entire man,” as explained above, just like the commandments a person performs below. And that is enough for understanding.</p>	<p>וכן על מצות הוי' שנהו שכתוב פי זה כל האדם כנ"ל. כמו המצות שעושה האדם למטה וד"ל</p>
<p>The second level in mitzvos is what is called the Supernal Will itself—just as it exists in the innermost and essential level of the Infinite One, blessed is He—truly what is called the Innerness and His Will specifically.</p>	<p>ומדרגה הבית במצות הוא הנקרא רצון העליון ממש כמו שהוא בבחינת פנימיות ועצמיות אור-אין-סוף. ברוח-הוא ממש שנקרא פנימיות ורצונו דוקא</p>
<p>Regarding this it is said: “Exceedingly broad is Your commandment”—meaning it expands in true infinitude, beyond the level of Adam, etc., for He and His innermost and essential Will are truly one in essential being.</p>	<p>שעל זה אמר רחבה מצותה מאד בבחינת אין-סוף ממש למעלה מבחינת אדם כו', שהוא ורצונו הפנימי והעצמי הפל אחד בבחינת עצמות ממש</p>
<p>For the mitzvos point to the aspect of His very Essence—not to a diffused or externally expressed will within the hishtalshelus of the worlds, in the form of Adam. That is not His true essence at all.</p>	<p>להיות המצות מורין על בחינת מהותו ועצמותו ממש שאינו בבחינת התפשטות רצון בהשתלשלות העולמות בבחינת אדם, וד"ל שאין זה בחינת עצמותו כלל</p>
<p>And therefore it is said: “Exceedingly broad is Your commandment,” because of the expansion into essential Infinity itself.</p>	<p>ולזה אמר רחבה מצותה מאד התרחבות בבחינת אין-סוף עצמי ממש</p>
<p>And this refers to “Anochi” and “You shall have no other gods,” which were spoken by the Almighty Himself. These represent the Infinite Essence that is not en clothed in the form of Adam at all. And that is sufficient for understanding.</p>	<p>והוא אנכי ולא יהיה לך שכלם במצות שנאמרו מפי הגבורה כו' סוד דאין-סוף שאינו מתלבש בבחינת אדם כלל, וד"ל</p>
<p>However, if so, it must be understood: this level of the Supernal Will at the root of the mitzvos cannot be limited and extended into the form of lines in the image of Adam, into lights and vessels—so why is it said that the 248 commandments are the 248 limbs of the King, in the form of Adam? And also the Torah and mitzvos are called “the Torah of man,” specifically, as mentioned above.</p>	<p>אך א"כ יש להבין בחינת רצון העליון זה בשרש המצות אי אפשר שיוגבל ויתפשט בבחינת קוין בציור אדם באורות וכלים למה אמר דרמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא בציור אדם, וגם התורה והמצות נקראים תורת האדם דוקא כנ"ל</p>

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

<p>The matter is as follows: this is the level of influence and drawing down from the Essence of His Will and Wisdom that is within the very Infinite One Himself—to contract and come into enclothement within lights and vessels, differentiated into the image of Adam HaElyon who is upon the Throne, etc., to be for Him nourishment, light, and vitality in the upper mochin.</p>	<p>הענין הוא שנהו בחינת השפעה וההמשכה מעצמות רצונו וחקמתו שבבחינת אין־סוף עצמו ממש להתצמצם ולבוא בהתלבשות אורות וכלים מכלים [שונים] בצירור אדם העליון אשר על הכסא כו' להיות לו למזון אור וחיית במוחין עליונים.</p>
<p>And this is called “the Torah of Havayah,” “the Torah of man,” and it expands into the middos and into the image of 248 limbs, etc.—for within the Infinite One, blessed is He, there is also the power of Gevuros to limit the light of the simple Supernal Will so that it comes into the form of limitation and measurement within lights and vessels, in the image of Adam.</p>	<p>ונקרא תורת הוי"ו תורת האדם, ומתפשט במדות ובצירור רמ"ח אברים כו', לפי שיש באין־סוף ברוך־הוא גם מבחינת פח הגבורות להגביל האור דרצון העליון הפשוט שבבוא בבחינת גבול ומדה באורות וכלים בצירור אדם.</p>
<p>Even though in His Essence He is beyond the level of Adam and is not limited by boundary or measure, as it says: “Exceedingly broad is Your commandment,” and as it is written in the earlier Torah, “Longer than the land is its measure, and broader than the sea.”</p>	<p>אעפי שבעצמותו הרי הוא למעלה מבחינת אדם ואינו מגבל בגבול ומדה כמו שכתוב רחבה מצותה מאד, וכתוב בתורה הקדומה ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים.</p>
<p>Nevertheless, He contracted into the three lines of Adam of Atzilus, etc., because He is All-Capable. However, specifically that which is His innermost and essence, before which higher and lower are truly equal—this can dwell within the aspect of limitation and contraction, just as in the aspect of the infinite, for opposites are as one before Him.</p>	<p>ועם כל זאת נתצמצם בג' קוין דאדם דאצילות כו' לפי שכל יכול הוא, אכל דנקא במה שהוא פנימיותו ועצמותו ש[אין] לפניו מעלה ומטה ממש ויכול לשכון בבחינת הגבול והצמצום כמו בכלי גבול, דבר והפכו כאחד.</p>
<p>As with the revelation of the Shechinah in the Holy of Holies below, even though the heavens and the heaven of heavens cannot contain You, etc.—for this itself is what enables it.</p>	<p>כמו בגלוי שכינה בהיכל קדש־הקדשים שלמטה ואף־על־פי ששמים ושמי השמים לא יכללוך כו', משום דהיא הנותנת.</p>

[NOTE Summary

The discourse opens with a foundational image: the human soul is called “a flame of God,” comprising two levels of fire—black fire and white fire. The black fire represents the lower faculties (Nefesh-Ruach), whose burning is through engagement with this world, while the white fire—silent, upward-striving—is the transcendent force of Chayah and Yechidah, aspiring constantly to reunify with the divine source.

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

This yearning for God is described not as a loud emotional flame but as a quiet, all-consuming longing that burns the wick itself, representing the inner ego. But this fire must first pass through “harisha,” softening the self through humility and submission. The initial avodah is one of yirah—lower fear and self-nullification—which prepares the heart to awaken the deep, hidden love within. This hidden love (אהבה המסותרת) cannot emerge without first crushing the coarse layers of self.

The discourse then transitions to explain how this deep longing aligns with the purpose of divine service: to transform our soul’s flame into a dwelling for the infinite. But unlike sacrifices, which require the physical Beis HaMikdash, prayer—especially when infused with deep contemplation and yearning—can serve this function anywhere. Here, the Mitteler Rebbe distinguishes between avodah through *dibur* (speech)—connected to korbanos—and *machshavah* (thought), which represents prayer and draws from a higher source.

This leads to an exploration of the nature of divine will (רצון). The “revealed” will—God’s desire for mitzvos—is already encloded within creation, expressing itself through the 248 limbs of Adam HaElyon (the supernal human form). But above this lies a “simple will,” the essential, unchanging desire of God that precedes all differentiation. This רצון הפשוט is compared to a father’s essential love for his child—a will not based on logic or outcome, but on the innermost core of identity.

This simple will is paradoxically expressed through Torah and mitzvos, which are both limited and structured. The Mitteler Rebbe explains that mitzvos exist on two levels:

1. As encloded in the structure of Adam, i.e., channeled through vessels and forms
2. As divine essence itself—רהבה מצותך מאד—ininitely beyond any form, yet choosing to contract into it

The discourse culminates in a stunning conclusion: only God’s absolute essence can dwell simultaneously in opposites—limit and beyond-limit, finitude and infinity. That essence is embedded within mitzvos not as mere divine commands but as channels of God’s innermost self.

Practical Takeaway

The Mitteler Rebbe teaches that our deepest connection to God is not through ecstatic emotion alone but through the quiet, consistent, self-refining path of mitzvah observance and inner work. True love for God must be preceded by humility and discipline; we must first *soften the earth* of the self before the flame of divine love can take root.

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

Moreover, even when mitzvos seem routine or dry, we are engaging directly with the most essential divine will—far beyond intellect or understanding. Every act—tefillin, charity, blessings, even refraining from prohibited speech—is a conduit for God's essence to dwell in this world. We do not always feel the fire—but it is there, sustained by the inner root of רצון הפשוט.

This teaches us to cherish even our smallest mitzvah, and not to dismiss structure or boundaries as limitations. Precisely within structure lies the most intimate expression of God.

Chassidic Story

The Mitteler Rebbe was once approached by a chassid who lamented his inability to feel the passionate ecstasy in davening that others spoke of. “My prayers feel dry,” he said. “I long for the fire I’ve heard burns in true davening.”

The Rebbe looked at him gently and said, “Do you rise early each day to say the words of prayer? Do you ready yourself with awe, even without fire?”

“Yes,” replied the chassid.

“Then know this,” said the Mitteler Rebbe. “That quiet preparation, that submission to the words even without feeling—this is the black fire that sustains the wick. The white fire may come or not, but God desires your humility even more than your ecstasy.”

(Sourced in *Beis Rebbe*, vol. 2)

TPX (Therapeutic-Psychological Integration)

At the heart of this discourse lies a revolutionary concept: the very essence of divine will—the infinite, unchanging **ratzon ha’elyon (supreme will)**—is not merely expressed through lofty thoughts, refined emotions, or abstract spirituality. It is **most fully present in action**, in limitation, and even in the tension between opposites.

From a therapeutic perspective, this offers a deeply healing paradigm. We often imagine that wholeness and divine connection can only be found in elevated experiences—pure emotions, enlightened thoughts, or expansive meditative states. But the Mitteler Rebbe teaches that the truest, deepest divine will is accessed **not through escape from human form**, but through full embodiment within it.

The structure of “Adam”—the ordered human psyche of **Chochmah, Binah, Daas, Chesed, Gevurah, etc.**—is not a dilution of divinity but a **descent of the Infinite into form**. The

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי

וידבר משה אל ראשי המטות

“Ratzon HaTachton,” the will that emerges within the structure of mitzvos and human language, is a **compression** of the original, absolute divine will, yet remains an authentic channel of it.

More radically, the discourse asserts that **the higher will (Ratzon HaElyon)** is not simply above structure—it is *so* beyond, it cannot be grasped by thought, emotion, or even spiritual yearning. It is **not even love or light or joy**. It is **the essence of Being itself**, flowing into finite action without being reduced by it. In trauma language: this is the place of *non-fragmented identity*, of untouched wholeness that exists **beneath all broken narratives**.

When a person performs a mitzvah—a physical action, constrained, detailed, limited—they are **not departing from the Infinite**, but **touching its very core**. This reframes the way we look at our behaviors. So often, trauma or spiritual shame tells us that “doing” without feeling is dry, robotic, disembodied. The Mitteler Rebbe offers the opposite: **action rooted in commitment is itself the expression of the most intimate divine will**.

Likewise, our inner conflicts—the “contradictions” between what we want and what we must, between expansion and discipline—mirror the ultimate paradox described in the discourse: that **the Infinite can dwell within limitation**.

This has profound therapeutic implications:

- A person is not broken because they contain paradoxes. The **Divine itself “contains” paradox**.
- Real healing is not escape from boundaries but **integration within them**.
- The **selfless will to live**, the will to choose life and keep going—especially when not “feeling it”—is the **highest expression of soul**.
- Even when we don’t understand ourselves, even when our motivations feel murky or blocked, **our actions can still be channels of the Divine essence**.

Story

In the 1940s, a young man named Kazimierz Piechowski was imprisoned by the Nazis in Auschwitz. He was not Jewish—he was a Polish scout who had joined the resistance. For over two years he endured the horrors of the camp. But one day, against all odds, he decided he would escape.

Kazik knew there was no logic to the plan. He couldn’t rely on emotion. He couldn’t trust inspiration. His escape would come only through **meticulous action**: wearing stolen SS uniforms, stealing weapons, driving through the gates.

Mitteler Rebbe

Parshas Matos

מאמרי אדמו"ר האמצעי
וידבר מנשה אל ראשי המטות

The night before the escape, he later recounted, **his heart felt nothing. No hope, no joy, no terror. Just will.** Not even a desire to survive—just the *resolve to act*. And act he did.

He and his companions escaped Auschwitz—the first to do so successfully. He lived to be 94 years old.

In therapy, survivors often report that their greatest turning points came not when they were inspired, but when they were **numb, hollow, and did the right thing anyway**. This, the Mitteler Rebbe would say, is **Ratzon HaElyon**—the core will of life itself flowing from the essence of the Divine into the finite body. In that moment of pure choice, a person becomes **the fullest conduit of Divine purpose**.

Source: Kazimierz Piechowski, “Kazik,” interviews and Auschwitz archives. See documentary *The Runaway* (2010). **END NOTE]**